

OBSAH ČÍSLA

- 3** EDITORIAL
- 4** SLOVO ŘEDITELE
- 4** DRUHÝ ROBOT DA VINCI VE FN HK
- 5** VĚDAFEST 2023
- 5** SLOVO DĚKANA

- AKTUALITY**
- 6** VIVÁRIUM LF HK
- 7** PROMOCE ABSOLVENTŮ LF HK
- 8** MEDIKEMP 2023
- 8** FN HK ZÍSKALA DVA NOVÉ ZOBRAZOVACÍ PŘÍSTROJE
- 9** MODERNIZACE IT VE FN HK
- 13** NOVÉ SIMULAČNÍ CENTRUM
- 13** KAMPUS UK HK
- 14** NOVÍ VEDOUCÍ PRACOVNÍCI

- VĚDA A VÝZKUM**
- 15** EVROPSKÉ FONDY NA LF HK
- 16** MARATON VĚDY
- 18** INOVACE V DIAGNOSTICE NITRODĚLOŽNÍHO ZÁNĚTU
- 19** KONFERENCE PRO PRAKTICKÉ LÉKAŘE

- INFORMACE, ZAJÍMAVOSTI**
- 20** EXKURZE DO PLASTINÁRIA
- 21** PÉČE O ZAMĚSTNANCE FN HK
- 22** MULTIMÉDIA V EXPOZICI CESTY MĚSTA
- 23** ZKUŠENOSTI ZE STÁŽE V MEMPHISU
- 25** LÁZNĚ PŘED STO LETY
- 27** HRADEC KRÁLOVÉ VE FOTOGRAFIÍCH
- 29** NOVÁ KNIHA PAVLA NEČASE
- 30** VÝCHODOČESKÝ VÝTVARNÝ SALON
- 31** FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ
- 33** IN MEMORIAM MUDr. IVAN DRAŠNER
- 34** ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA PŘI FN HK

Vážení a milí čtenáři Scanu,

otevřeli jste třetí letošní číslo Scanu. Máme za sebou období prázdnin, které přes rozmary počasí bylo nakonec jedno z nejteplejších za dobu měření teplot. Pokračující oteplování tak vede k tání ledovců a má za následek i množství katastrof v různých částech světa, kterých jsme byli v poslední době svědky. Horké léto pokračovalo i začátkem září a dle toho, co se v poslední době děje na naší politické scéně, máme před sebou i opravdu „horký“ podzim. Nerad se na tomto místě vyjadřuji k této problematice, ale vzhledem k tomu, že se zásadním způsobem dotýká zdravotnictví, tak prostě musím. Jistě se mnou budete souhlasit, že situace odměňování ve zdravotnictví je dlouhodobě neuspokojivá. Bohužel jsme dobu možné změny v době po sametové revoluci propásli a taková možnost se v současné době roztržitých zájmů různých skupin poskytovatelů zdravotní péče již opakovat nebude. Nicméně stagnace platů v posledních letech a nedávno schválený návrh zákona o možném navýšení objemu služeb by současně se zavedením dodržování evropského pravidla o maximálně dvanácti hodinové pracovní doby mohly v plné šíři odhalit chybějící rezervy zdravotnického systému. Dosud je totiž normální, že lékaři pracují měsíčně mnohem více hodin než jiná povolání. Ano, mají za to více peněz, ale mnohem raději by měli místo toho volný čas jako ostatní a odpovídající ohodnocení své práce. Takto za svůj život někteří odpracují 5–8 let navíc a co z toho? Jen podloměné zdraví při svém případném odchodu do důchodu, kterého se často ani nedožijí.

Nyní tedy již krátce k obsahu tohoto vydání. Opět nemohou chybět již tradiční „sloupky“ ředitele FN HK a děkana LF HK, které shrnují aktuální dění v nemocnici a na fakultě. A bylo toho v poslední době opravdu hodně, např. zavedení nového informačního systému MediCalc4, kterému se dále v časopisu věnuje i článek dr. Měšťana, nebo dokončení přípravné fáze a zahájení vlastní výstavby univerzitního kampusu, kterému se pak chceme podrobně věnovat až v následujícím čísle Scanu. Věřím ale, že si každý z Vás v aktuálním čísle Scanu najde spoustu dalších zajímavých informací. V rámci představování pracovišť jsme tentokrát zvolili Vivárium LF HK, titulní strana časopisu pak připomíná zahájení využívání již druhého robotického pracoviště da Vinci od 1. září 2023. Velmi významnou a zajímavou akcí byl první ročník Maratonu vědy, který proběhl již během května a my se k němu vracíme v rozsáhlém článku tohoto čísla Scanu. Nechybí samozřejmě tradiční rubriky jako Péče o zaměstnance FN HK, Hradec Králové ve fotografii, seriál o lázeňské péči připravovaný ve spolupráci s Muzeem východních Čech a informace a fotografie ze Základní a Mateřské školy FN HK.

Snad Vás tedy i aktuální číslo Scanu svým obsahem zaujme. Těšíme se, že nám zachováte svoji přízeň i do budoucna a samozřejmě rádi uvítáme Vaše případné příspěvky či náměty do čísel příštích.

prof. Vladimír Maisnar

Titulní strana: Foto nového robotického systému da Vinci ve FN HK – viz text str. 4

Zadní strana: Foto z letošního Medikempu pro studenty středních škol se zájmem o medicínu – viz text str. 8

scan

Časopis Fakultní nemocnice Hradec Králové
a Univerzity Karlovy, Lékařské fakulty
v Hradci Králové

Ročník XXXIII (2023), č. 3
MK ČR E 11425 • ISSN 1211-295X

Časopis SCAN založil a v letech 1991–2005 byl jeho
vedoucím redaktorem PhDr. Vladimír Panoušek.
Šéfredaktor: prof. MUDr. Vladimír Maisnar, Ph.D.,
MBA, editorka: Mgr. Iveta Juranová.
Adresa redakce:
maisnar@fnhk.cz; juranova@fnhk.cuni.cz.

Redakční rada: PhDr. J. Bavor, prof. MUDr. RNDr.
M. Červinka, CSc., MUDr. Aleš Herman, Ph.D.,
prof. MUDr. J. Mandák, Ph.D., prof. MUDr. V. Maisnar,
Ph.D., MBA, prof. MUDr. V. Palička, CSc., dr.h.c.,
Ing. P. Sedlářová, Bc. J. Sochor, prof. MUDr. P.
Žáček, Ph.D.

Vydává FN HK a LF HK jako čtvrtletník v Nakla-
datelství ATD Miroslav Všečeka, Dvůr Králové
nad Labem (atd.hk@seznam.cz, tel. 774 167 245)
Vyrobitel tiskárna V&H Print Hlávko s. r. o.

(Elektronickou verzi časopisu - eScan - naleznete
na webových stránkách Lékařské fakulty v Hradci

Králové na adrese <https://www.fnhk.cuni.cz/e-SCAN/>;
archiv časopisu je zveřejněn na webových strán-
kách Fakultní nemocnice na adrese <http://fnhk.cz>
v kapitole O fakultní nemocnici a <http://fnhk.cuni.cz>
v kapitole Informační služby – Časopisy a www.facebook.com/Scan.casopis.FNFK.LFK

Pokyny pro autory: Text příspěvku odevzdávejte elek-
tronicky, zpracovaný v editoru Microsoft Word.
Doprovodný obrazový materiál nevkládějte do tex-
tu, ale pošlete samostatně.

Kontaktní adresy:
maisnar@fnhk.cz; juranova@fnhk.cuni.cz

Vážené kolegyně, vážení kolegové, v září tomu je rok od mého jmenování do funkce ředitele Fakultní nemocnice Hradec Králové. Dovolte mi, abych stručně zhodnotil, co se ve FN HK za tuto dobu podařilo zrealizovat, a jaké úkoly stojí před námi.

V současných dnech zdárně dokončujeme veřejnou zakázku na přestavbu budov a provozů laboratorních oborů. Výsledkem investice za přibližně 250 mil. Kč budou nové prostory laboratorních provozů včetně vybavení. Předání nově zrekonstruovaných laboratorních provozů do užívání plánujeme v březnu roku 2025. Důležitou novinkou je rozsáhlá rekonstrukce zaměstnanecké jídelny. Díky této rekonstrukci se výrazně zlepší pracovní prostředí zaměstnanců jídelny i jejích strážníků.

Za zásadní pro další rozvoj FN HK považuji projekt Modernizace pavilonu chirurgických oborů a vyřešení dlouholetého problému s parkováním výstavbou dvou parkovacích domů. Na přípravě těchto strategických rozvojových projektů intenzivně pracujeme. V současnosti probíhají důležitá jednání, která posunou projekty blíž k jejich realizaci. Dalším významným připravovaným projektem je výstavba nové Kliniky infekčních nemocí.

Nemocnice pokračuje v investicích do přístrojového vybavení. Během září začal fungovat druhý robotický operační systém, který umožní navýšení počtu robotických operací a jeho využití v dalších oborech. FN HK připravuje také zprovoznění dalšího chirurgického sálu v prostorách Emergency.

Velkým úspěchem je zavedení klinického informačního systému Medical4. Tento systém umožnil kvalitativně vyšší úroveň práce se zdravotnickou dokumentací a zvýšil kybernetickou bezpečnost. Děkuji zaměstnancům za spolupráci při úspěšném zavedení tohoto systému do praxe.

Za důležitou také považuji oblast PR. Založením nového Odboru komunikace chci docílit prosazování dobrého jména nemocnice na veřejnosti. První novinkou je nemocniční zpravodaj, který bude vycházet každé dva měsíce nebo založení profilů FN HK na Instagramu a síti X.

Rovněž bych chtěl poděkovat všem pracovníkům FN HK, kteří se podíleli na pomoci s vykrytím nárůstu pacientů v důsledku plánované odstávky elektrické energie v Pardubické nemocnici dne 5. 8. 2023.

Závěrem si dovoluji připomenout své krédo: Vedení instituce je zde proto, aby umožnilo co nejlepší podmínky pro práci svých spolupracovníků. Práce ve zdravotnictví je mimořádně náročná a děkuji všem kolegům za péči o pacienty nemocnice. Právě díky Vašemu nasazení jsme byli schopni bez problémů například zvládnout i plánovanou srpnovou odstávku Pardubické nemocnice.

V říjnu oslavíme 95. výročí založení areálu nemocnice na soutoku řek Labe a Orlice. Domnívám se, že při pohledu zpět důstojně navazujeme na práci otců zakladatelů. Pevně věřím, že v dalších letech areál nemocnice rozšíříme o další objekty, které pomohou rozvoji moderní medicíny a péči o pacienty.

MUDr. Aleš Herman, Ph.D.
ředitel FN HK

Druhý robotický systém da Vinci ve FN HK

Tisková konference při představení 2. robota

Od 1. září 2023 zahájil činnost druhý robotický systém da Vinci v naší nemocnici. Napříč chirurgickými obory se stále více prosazují moderní technologie, které umožňují operovat precizněji, a přitom šetrněji k pacientovu tělu. To je hlavním důvodem, proč se ve vyspělých zemích stále více rozšiřují robotem asistované operace. Ve FN HK se začaly robotické operace provádět od ledna 2016 a do poloviny roku 2023 bylo provedeno více než 2 500 těchto operací. Například v roce 2022 to bylo více než 450 robotem asistovaných výkonů. V současné době tyto operace provádějí urologové, chirurgové, gynekologové a kardiochirurgové. Robotický systém je využíván každý pracovní den a často do pozdních odpoledních hodin. Postupně bylo dosaženo optimálního využití, ale již nebyl možný další rozvoj této moderní operační metody.

Bylo tedy logickým krokem zahájit přípravné práce na instalaci druhého robotického systému. Po náročných jednáních a přípravách se vše podařilo a od září 2023 bude možné operovat na Centrálních operačních sálech Bedrnova pavilonu na 2 robotech da Vinci Xi. To umožní nejen rozvoj a více operací pro stávající odbornosti, ale také zahájení robotické operativy v hrudní chirurgii a ORL.

Miloš Brodák
Urologická klinika a robotické centrum FN HK

Příprava k robotické operaci

VědaFest 2023

I v letošním roce se studenti Lékařské fakulty v Hradci Králové zapojili do největší venkovní populárně naučné akce v České republice – VědaFestu 2023. Akce se konala ve středu 21. června na Vítězném náměstí a v přilehlé Technické ulici na Praze 6.

Tématem festivalu byly tentokrát Kořeny vědy a program, který si LF HK pro veřejnost připravila, absolvovalo v průběhu dne celkem 284 návštěvníků především z řad žáků základních škol a studentů středních škol. V programu LF HK se seznámili s tím, jak se léčilo v minulosti a kam medicína pokročila. Vyzkoušet si mohli také resuscitaci člověka, poslech plic, chirurgické šití nebo mohli otestovat své znalosti při poznávání orgánů lidského těla.

Jedenáctého ročníku akce, která je společným projektem vysokých škol, akademických pracovišť a volnočasových institucí, se zúčastnilo 12 tisíc návštěvníků. *-PR LF HK-*

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, letní měsíce, čas prázdnin a dovolených, jsou nenávratně minulostí. Opět je před námi výuka, přednášky i praktická cvičení, každodenní činnost v posluchárnách, v seminárních místnostech, v laboratořích a na klinikách.

Po letní odmlce se naplno rozjel výzkum i všechny ostatní nezbytné fakultní aktivity. Byl zahájen zimní semestr nového akademického roku. Stejně, jako každý rok.

Přesto je letošní začátek akademického roku něčím jiným než ty předchozí. Něčím opravdu významným. Spustila se totiž další etapa dostavby univerzitního kampusu, společného pro obě hradecké fakulty Univerzity Karlovy, Lékařskou a Farmaceutickou. Završila se tak pětiletá příprava projektové dokumentace, snahy o získání všech požadovaných povolení a v neposlední řadě o získání finanční podpory. Pět let jednání a výměn názorů, dohod a kompromisů, povolení i zákazů.

Ano, neuvěřitelných pět let trvala přípravná fáze, než se mohlo předat staveniště generálnímu dodavateli stavby sdružení BAK a SYNER, výherci výběrového řízení, a zahájit realizační fázi, stavební práce. Pozemek sousedící s Fakultní nemocnicí se tak změnil pozemními úpravami a stavební činností, které by měly být ukončeny do poloviny roku 2026 slavnostním přestřižením pásky a předáním objektu fakultám k užívání.

Bohužel pro vedení obou fakult a projektový realizační tým zahájením stavby nic nekončí. Financování celého projektu je totiž stále doprovázeno řadou otazníků. Evropské dotace a Národní plán obnovy, vládní podpora i ministerské výzvy, stejně jako spolufinancování univerzitou i oběma fakultami jsou stále předmětem diskuzí, úprav a změn. Předmětem slibů i jejich rušení. Zatím není nic definitivní, nic na 100 %, což je u několikamiliardového projektu skutečně nezáviděníhodné. Čeká nás další vysvětlování jedinečnosti projektu i potřeby pro univerzitu, fakulty, město, region, čekají nás další nekonečná vyjednávání na všech možných a myslitelných místech a úrovních.

Přesto věřím, že potřebné finance získáme a projekt bude zdárně dokončen. Moderní kampus si obě naše fakulty i univerzita, resp. naši studenti zaslouží.

*prof. MUDr. Jiří Mandáček, Ph.D.
děkan LF HK*

Vizualizace budoucího kampusu Univerzity Karlovy v HK

Vivárium Lékařské fakulty v Hradci Králové

Nedílnou součástí základního i aplikovaného biomedicínského výzkumu jsou pokusy na zvířatech, jejichž výsledky velkou mírou přispívají k objasnění různých fyziologických a patologických procesů v organismu. Ačkoliv stále probíhá snaha o omezení využití laboratorních zvířat v pokusech, jejich přínos ve vědě je nezpochybnitelný. Lékařská fakulta v Hradci Králové má pro tyto účely k dispozici zařízení určené k používání a k chovu laboratorních zvířat – Vivárium.

Základní výzkumná témata a chov zvířat

Toto pracoviště slouží jako podpora vědy a výzkumu především zaměstnancům a studentům postgraduálního studia Lékařské fakulty v Hradci Králové a Fakultní nemocnice Hradec Králové, nicméně je navázaná spolupráce i s Farmaceutickou fakultou Univerzity Karlovy a Fakultou

Individuálně ventilované klece

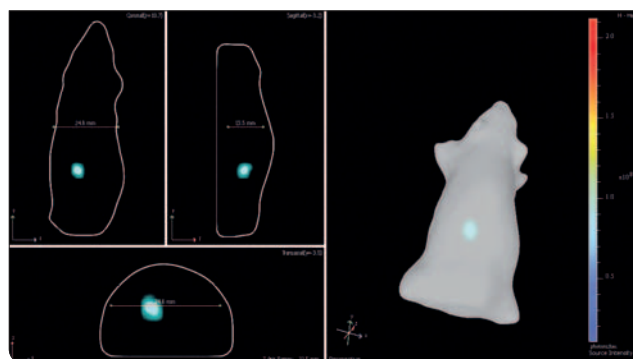

Ultrazvuk Vevo 3100

vojenského zdravotnictví Univerzity obrany. Mezi výzkumná témata, jejichž problematika je ve spolupráci s Viváriem řešena, patří zejména modulace různých jaterních poškození, zmírnění kardiotoxicity cytostatik, inhibice růstu nádorů, farmakokinetické studie nově syntetizovaných látek, hojení kostních defektů nebo testování nanomateriálů, které by mohly najít uplatnění v neurochirurgii.

Veškerá práce ve Viváriu probíhá v souladu se zákonem na ochranu zvířat proti týrání a se směrnicí EU o ochraně zvířat využívaných pro vědecké účely. Každé pracoviště, které pracuje s pokusnými zvířaty, musí získat rozhodnutí k udělení oprávnění k používání pokusných zvířat od Ministerstva zemědělství a toto rozhodnutí jednou za pět let obnovit. Zároveň pak všichni chovatelé, laboranti a vědečtí pracovníci absolvují kurz k získání odborné způsobilosti, který je opravňuje pečovat o laboratorní zvířata, provádět na nich pokusy a tyto pokusy navrhovat. V roce 2021 proběhla na Viváriu reakreditace oprávnění k používání i k chovu laboratorních zvířat. Získání osvědčení k chovu laboratorních zvířat je výhodné především z důvodu možnosti množení finančně náročných kmenů laboratorních zvířat. Mezi schválené druhy zvířat patří laboratorní myš, potkan, křeček, morče a králik. Lékařská fakulta je zároveň držitelem oprávnění pro práci s geneticky modifikovanými organismy a ve Viváriu je tak možné k experimentům používat i různé geneticky upravená zvířata.

System chovu laboratorních zvířat ve Viváriu je přede-

IVIS Spectrum – 3D model

vším „otevřený“, tzn. vstup i výstup osob, zvířat i materiálu je udržován bez bariéry a laboratorní zvířata jsou chována s neznámým a obvykle nekontrolovaným mikrobiálním osídlením. Lze však také využít bariérový – SPF (Specific pathogen free) systém chovu, který udržuje zvířata s definovanou mikroflórou. Pro tento typ chovu byly v minulých letech zakoupeny individuálně ventilované klece, které jsou

Set pro inhalační anestezii

využívány hlavně u onkologických studií, ve kterých se upřednostňují imunodeficientní kmeny zvířat.

Přístrojové vybavení pracoviště

Vivárium disponuje celou řadou zařízení a přístrojů, které usnadňují provádění pokusů. V minulých letech byly zakoupeny inhalační anestetické přístroje pro malá laboratorní zvířata, operační monitory s EKG, veterinární oxymetry a injekční dávkovače, a tak mohlo dojít k optimalizaci operačních postupů a ke snížení utrpení zvířat během experimentální činnosti. Do popředí moderního *in vivo* experimentálního výzkumu se dostávají neinvazivní zobrazovací metody, které přinášejí mnoho zajímavých možností, jsou šetrnější k pokusným zvířatům a podstatně snižují jejich počet v pokusu. Ve Viváriu jsou zatím dva neinvazivní zobrazovací přístroje – vysokofrekvenční ultrazvuk VEVO 3100 a *in vivo* zobrazovací systém IVIS Spectrum. Vysokofrekvenční ultrazvuk je doplněn o kompletní paletu sond pro použití na laboratorních hlodavcích a nachází využití v různých oblastech výzkumu (kardiovaskulární výzkum, embryo-fetální aplikace, nádorová onemocnění, onemocnění jater a ledvin). *In vivo* zobrazovací systém IVIS Spectrum pak umožňuje pomocí fluorescence nebo bioluminiscence sledovat specifické tkáně nebo buňky v organismu. Zajímavou funkcí tohoto přístroje je pak možnost vytvoření 3D prostorové rekonstrukce sledovaného objektu. Lékařská fakulta v Hradci Králové je zatím jediné pracoviště v ČR, který tímto zařízením disponuje. Z dalších, pro výzkum zajímavých přístrojů, je ve Viváriu monitor pro sledování tkáňové mikrocirkulace. V příštím

roce je plánováno zakoupení skeneru na měření podkožních nádorů, jehož hlavní výhodou je 3D zobrazení topografie nádoru a jeho sledování v čase.

Práce ve Viváriu zahrnuje velmi obsáhlý okruh aplikací a využití, avšak z dlouhodobého hlediska dochází ke snižování počtu použitých zvířat i ke snižování množství schvalovaných projektů pokusů. V rámci výstavby Kampusu Univerzity Karlovy je plánováno společné nové pracoviště Vivária pro Lékařskou fakultu a Farmaceutickou fakultu UK, které bude splňovat nejmodernější trendy v oblasti *in vivo* pokusů a jistě nabídne mnoho dalších zajímavých možností pro zkvalitnění vědy a výzkumu.

Mgr. Lenka Jandová, Ph.D.
vedoucí Vivária LF HK

Operační sálek pro králíky

Promoce absolventů LF HK

V první polovině července 2023 se konaly sponze a promoce celkem 220 absolventů LF HK. Sponze 12 absolventů bakalářského studijního oboru Všeobecná sestra proběhla ve čtvrtek 13. července v aule Profesního domu na Malostranském náměstí.

Promoce magisterských programů se pak konaly ve dnech 18. a 19. července. V programu Všeobecné lékařství odpromovalo 109 absolventů, z toho 14 s vyznamenáním, v programu Zubní lékařství 32 absolventů, z toho 4 s vyznamenáním. V magisterských studijních programech v an-

glickém jazyce odpromovalo 54 absolventů programu General Medicine, z toho 6 s vyznamenáním, a 13 absolventů programu Dentistry, z toho 1 s vyznamenáním.

U této příležitosti byla také udělena Cena děkana, obdrželi ji absolventi MDDr. Andrea Suchánková, MDDr. Hashem Mohamed Atef Abdelwahab Hariba, MUDr. Ippei Kawano a MUDr. Štěpán Jaroš. Cenu Josefiny Napravilové si odnesly absolventky MUDr. Tereza Kubelková a MUDr. Jana Paulysková.

Všem absolventům LF HK gratulujeme k úspěšnému ukončení studia!

Medikemp 2023

Předposlední týden v srpnu se konal již 5. ročník Medikempu, který pořádá Lékařská fakulta v Hradci Králové pro studenty středních škol. Celkem 41 studentů gymnázií a zdravotnických lyceí, kteří mají zájem o medicínu, prošlo od čtvrtka 24. do neděle 27. srpna krátkými stážemi na odborných pracovištích LF HK a Fakultní nemocnice Hradec Králové. Cílem akce je přiblížit středoškolákům lékařskou profesi a pomoci jim se rozhodnout, zda se mají přihlásit ke studiu medicíny.

Kemp odstartoval ve čtvrtek odpoledne stážemi na pracovištích Stomatologické kliniky, Ústavu lékařské biologie a genetiky, Ústavu lékařské biochemie, Ústavu anatomie, Ústavu histologie a embryologie, Fingerlandově ústavu patologie a v Simulačním centru.

Ve čtvrtek večer se také konalo slavnostní zahájení za účasti děkana LF HK prof. Jiřího Mandáka, ředitele FN HK MUDr. Aleše Hermana a přednosta Plicní kliniky doc. Vladimíra Koblížka. Se studenty hovořili jak o přednostech medicíny, tak o náročnosti povolání lékaře, apelovali na ně, aby se ujistili, že je medicína opravdu to, co v životě chtějí dělat. Zároveň je vyzvali, aby využili návštěv pracovišť naplno a ptali se na vše, co je zajímavé.

V sobotu studenti zamířili na sdílená pracoviště do FN HK. Kromě stálíc programu, jako je Klinika ORL, Porodnická a gynekologická klinika, Ústav soudního lékařství, Urologická klinika a Radiologická klinika, nově studenti navštívili i Klinikou urgentní medicíny a II. interní gastroenterologickou kliniku. V neděli pak čekala studenty série přednášek a diskuzí s vyučujícími LF HK, jejichž ústředním tématem byla příprava na přijímací testy na medicínu.

Studenti na závěr kempu vyplnili dotazníky, z nichž vyplynulo, že se jim především líbilo praktické zaměření stáží, kde si mohli mnohé sami vyzkoušet, a také skvělý přístup lékařů-lektorů, kteří byli podle nich velice trpěliví a ochotní. Některé studenty návštěvy pracovišť nadchly natolik, že by se daným oborům – jak v dotazníku sami uvedli – chtěli v budoucnu věnovat.

Velice děkujeme všem, kteří se na organizaci a průběhu Medikempu podíleli!

FN HK získala dva nové zobrazovací přístroje

Dva nové rentgenové přístroje za zhruba 28 milionů korun získala během letošního roku I. interní kardioangiologická klinika FN HK. Obměna přístrojů se uskutečnila na elektrofyziologickém a kardiostimulačním sále kliniky, kde se ročně provádí více než tisíc výkonů při léčbě pacientů, kteří mají problémy s poruchami srdečního rytmu.

Klinika zobrazovací přístroje využívá při kardiologických zákrocích, jako například implantací kardiostimulátorů a katetrizačních ablací. Tyto zákroky, které trvají od desítek minut až po několik hodin, vedou u pacientů ve většině případů k odstranění problémů s arytmiemi. Ty se u pacientů projevují různými způsoby, například bušením srdce, slabostí, bolestí na hrudi či dušností. Přítomnost arytmií u pacientů potvrdí podrobné kardiologické vyšetření a následně pak lékaři stanou vhodný typ další léčby. *Bc. Jakub Sochor*

Úspěšné dokončení projektu „Modernizace IT FN HK v návaznosti na eHealth“

Rok 2023 bude v historii FN Hradec Králové navždy přelomový. Odehrála se v něm změna, která nemocnici změní na roky, možná 1–2 desetiletí dopředu. Její příchod byl dlouho očekáván a neodvratný. Následující text popisuje její okolnosti a obtížně uvěřitelných sedm let trvajících proces, který jí předcházela.

Historické souvislosti

Určitou historickou poznámku k vývoji zdravotnického software (SW) ve FN HK mohli čtenáři SCANU poprvé číst v 2018. Elektronizace českého zdravotnictví neboli zavedení výpočetní techniky (dále IT) do rutinní praxe lékařů i ostatních nelékařských zdravotníků je otázkou první poloviny 90. let 20. století. V té době vznikají první řešení, ně-

preprogramováním zdrojového kódu na místě, čímž se AMIS udržel v chodu. Je to ale poprvé a naposledy, kdy je odezva firmy rychlá a efektivní. AMIS v čase změnil majitele a je kousen silným partnerem na českém IT trhu – firmou ICZ, a.s. Přístup nového vlastníka k zákazníkovi se ale nemění. Rozvoj alfanumerického systému ovládaného výhradně z klávesnice, který vzhledově působí jako první počítačové aplikace z amerických filmů 70. let 20. století, vážně FN HK se nachází (jako i ostatní zákazníci firmy) v roli slabšího partnera s minimem prostředků k prosazování svých zájmů. Vyžadované úpravy přichází s velkým zpožděním a za vysoké ceny, nebo (a to není vzácné) se jich zdravotníci za 26 let nedočkali vůbec. Nasazení systému (dále rollout) po všech zdravotnických pracovištích nemocnice trvá několik

kteřá vysloveně lokální, některá už jako zárodek komerčně dostupných systémů pro více nemocnic, samozřejmě vždy s určitou individualizací nastavení podle přání a potřeb jednotlivých zákazníků.

FN HK v této době volí nákup jednoho z komerčně dostupných systémů, konkrétně nemocničního informačního systému AMIS*H z Brna (dále jen AMIS). Přípravy na přechod jsou na pilotních pracovištích zahájeny v 1995. Ostrý provoz na několika klinikách začíná 1. 4. 1996 s významnými problémy. Klinici stav SW a chod systému silně kritizují, závady jsou závažné a hrozí i medicínské chyby. Firma našťástěji reaguje promptně a nejzávažnější nedostatky odstraňuje

let. Oddělení lékařské genetiky a Ústav soudního lékařství i z důvodu bezpečnosti patientských dat nejsou převedeny do AMIS vůbec.

Původní koncept AMIS chtěl řešit veškeré procesy v nemocnici komplexně – od podpory klinické části (vlastní KIS) přes výkaznictví a vyúčtování péče po řízení laboratorních provozů až po zdravotnickou dopravu... Velmi rychle se v praxi ukázalo, že takové ambice jsou přemrštěné a nad síly jednoho dodavatele. Nebylo pochyb o tom, že jediná prakticky realizovatelná cesta vede přes množinu rozmanitých, svým cílům dedikovaných IT řešení, u kterých dle možností bude provedeno propojení (systémová integrace) pro výměnu

informací mezi nimi. Na systémovou integraci a komunikaci např. prostřednictvím internetu AMIS nebyl vůbec připraven, a proto každý den stovky lékařů musely spouštět několik různých aplikací v počítači, nezdědka včetně opakovaného zadávání identifikačních údajů pacientů.

Záměr výměny KIS

Takový stav byl dlouhodobě neudržitelný, a proto už v roce 2004 (!) byly formulovány teze pro výměnu NIS ve FN HK. Tehdejší snaha směřovala k jakémusi upgrade stávajícího systému s cílem získat grafické uživatelské rozhraní ovládané i myší a rozšíření funkcionalit NIS. AMIS z pohledu zdravotníků poskytoval služby přirovnatelné k inteligentnímu psacímu stroji, nikoliv skutečnému zdroji informací. Stávající dodavatelská firma ICZ, a.s. přislíbila vývoj zcela nového produktu, který ale v 2004 rozhodně neexistoval ani na papíru. Podobné sliby následovaly i v letech poté, a proto FN HK opakovaně poskytla expertní skupiny lékařů, lékárníků, sester, IT odborníků pro provedení analýz procesů. Výsledek ale zůstával v nedohlednu.

V 2005 v rámci projektu spolufinancovaného EU proběhla analýza procesů zdravotnických pracovišť, zpracovaná firmou SAP. Z výstupů jsme sice nemohli rovnou vytvořit zadávací dokumentaci, ale jako přehled tehdy známých potřeb zdravotnické veřejnosti a naznačení některých trendů budoucího vývoje projekt dobře posloužil.

V letech 2004–2015 se ve vedení FN HK pravidelně debatovaly strategické úvahy o tom, jak jednotlivé produkční IT systémy včetně AMIS vyměnit. Faktických činů bylo ale málo ze dvou důvodů – chybění financí a zejména zoufalé situace na trhu se zdravotnickými SW v ČR. V té době užívané KIS již nepochybně zastarávaly a nové produkty byly teprve ve stádiu zrodu. Co nepomáhalo, bylo selhávání centrálních orgánů státu ve smyslu chybění závazných standardů pro elektronizaci zdravotnictví včetně legislativního rámce. Očekávatelné náklady na výměnu KIS nemohly být nižší než desítky milionů korun.

Zlom nastal až po roce 2015, kdy potřeba výměny KIS v českých nemocnicích začala být imperativní. Používané systémy funkčně přestaly stačit rozvoji medicíny, některé z nich přestaly vyhovovat i po stránce kybernetické bezpečnosti. Debaty zdravotnické IT komunity a vedení nemocnic s pracovníky Ministerstva zdravotnictví vyústily ve vyhlášení dotačních programů ze strukturálních fondů EU. Tím byla zahájena vlna snahy mnoha nemocnic, různé velikosti i zřizovatelů, o výměnu zdravotnických SW.

Projekt „Modernizace IT FN HK v návaznosti na eHealth“

Otevřel se prostor využít návrhy a zkušenosti postupně shromažďované od 1997 dosud k tvorbě zadávací dokumentace. Bylo nutné také zapracovat požadavky, které měly zajistit implementaci v té době platné právní úpravy se zachováním potenciálu systému přizpůsobit se jejímu vývoji. Ve hře totiž bylo i mezinárodní sdílení (interoperabilita) zdravotnických dokumentů mezi členskými zeměmi EU, implementace náročných prvků kybernetické bezpečnosti a řada dalších poznatků, které v čase nebylo jednoduché z veřejného prostoru i z odborných kruhů identifikovat a shromažďovat.

Zdaleka největší překážkou na očekávané cestě k novému IT řešení nemocnice nebyly stovky požadavků, ale nutnost úspěšně projít nadlimitní veřejnou zakázkou v otevřeném řízení v souladu s platnou legislativou. Předchozí názory Ministerstva zdravotnictví (MZ) nebyly nakloněny našim potřebám, protože preferovaly soutěžení pouze na cenu. V případě SW je to i dle edukačních materiálů ÚOHS přístup, který racionálně uvažující manažer nemůže dopustit. Pro naše záměry byla důležitá IT zakázka FN Ostrava na výměnu KIS, která využila při hodnocení nabídek z 50 % cenu, z 50 % kvalitativní kritéria. Jejich veřejná zakázka nebyla rozporována zřizovatelem MZ, ani úřadem dohledu (ÚOHS).

Aby byly splněny veškeré požadavky operačního programu EU, projekt kromě vlastní výměny KIS zahrnoval náročný úkol vytvoření integrační platformy na ostatní expertní zdravotnické systémy (např. PACS Jivex, OpenLIMS užívaný v laboratořích), dále získání zabezpečeného dlouhodobého důvěryhodného archivu (dále ZDDA) elektronických dokumentů, kterým FN HK dosud nedisponovala, a v neposlední řadě internetový portál pacienta pro poskytování vybraných služeb a elektronické zdravotnické dokumentace pacientům.

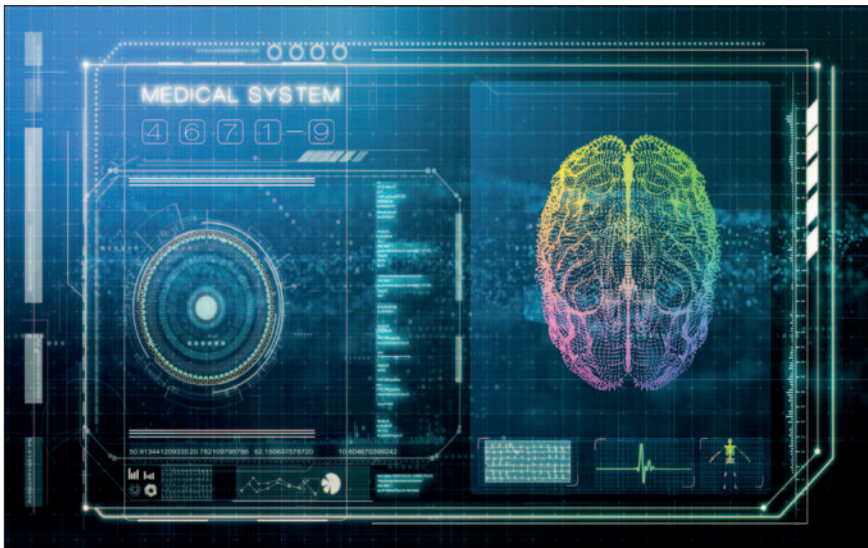
Odpovědnost za tvorbu zadávací dokumentace z pohledu odborných požadavků byla svěřena autorovi textu. Na základě předběžných tržních konzultací s potencionálními dodavateli jsem si dobře uvědomoval, že nemůžeme obsáhnout procesy nemocnice v ideálním rozsahu a kvalitě, protože pak bychom uchazeče nenalezli. Kompromisům se nebylo možné vyhnout. Ve FN HK vznikla pracovní skupina lékařů, sester, ekonomů, právníků, IT pracovníků i specialistů na veřejné zakázky, která po konzultacích s dalšími odborníky z nemocnice i jiných firem zformulovala textaci veřejné zakázky.

Trh s náročným a nákladným zdravotnickým SW pro nemocnice nemůže být v ČR rozvinutý už s ohledem na počet zakazníků. Zkušenosti s prodeji měly nemocnice špatné, a ještě horší. Použil jsem přes dvacet let shromažďované poznámky o procesech, potřebách změn, zkušenostech osobních, ale i od kolegů z jiných nemocnic z používání různých IT řešení. K tomuto souboru požadavků jsme přidali i čerstvé postřehy z předběžných tržních konzultací z roku 2017.

Teze pro výměnu IS byly formulovány již v roce 2004

Ve spolupráci s multioborovým týmem našich lékařů, sester a IT specialistů jsme diskutovali detaily potřebného – to vše ale s dodržením následující zásady: Zadávací dokumentace FN HK nesmí být diskriminační z pohledu zákona o veřejných zakázkách a soutěž musí proběhnout tak, aby celý projekt nebyl zmařen kvůli administrativním chybám. Nakonec v 2018 vznikla zadávací dokumentace obsahující téměř 900 bodů popisujících poptávané IT řešení.

První dva pokusy o získání dodavatele neproběhly úspěšně. První pokus byl zastaven Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, který shledal jedno z administrativních ustanovení

jako diskriminační. Druhý pokus skončil ukončením smlouvy s vybraným dodavatelem, který nestihl v souladu se zadávací dokumentací dodat v termínu vše, co bylo požadováno.

Infekce Covid-19 v letech 2019 až 2021 zasáhla celý svět a nepříznivě ovlivnila fungování všeho. Dotační programy EU se dostaly do ohrožení jejich realizace. Zodpovědní úředníci v EU i centrálních orgánech ČR reflektovali vnějšími okolnostmi vynucenou situaci, a nakonec svolili k rozvolně-

Objem práce si vyžádal obrovské nasazení

ní termínů, do kterých mohly být spolufinancované projekty realizovány. Jedinou nepřekročitelnou bariérou zůstal datum 31. 12. 2023, za který s ohledem na vyhlášené fiskální období v rámci rozpočtování EU nebylo možné jít.

Od března 2021 do listopadu 2023 na provedení třetího pokusu veřejné obchodní soutěže a následující realizace dodávky IT řešení zbývalo kriticky málo času. Potřebné úpravy zadávací dokumentace už byly jen kosmetické, a proto jsme ve vedení FN HK nezaváhali. Vítězným uchazečem se stala firma Medicalc software, s.r.o. z Plzně. Je to dodavatel působící v oblasti zdravotnického SW v ČR od 90. let, který mimo jiné stál za i zrodem původního KIS užívaného ve FN Plzeň. V čase dodal svůj systém do řady dalších nemocnic různé velikosti a zaměření. Poslední velkou dodávku systému Medicalc4 (dále M4) firma realizovala v KN Liberec včetně přidružených nemocnic v roce 2018. Nepochybovali jsme o potenciálu dodávku zvládnout, a proto 4. 1. 2022 vstoupila v účinnost smlouva o dílo, která stanovila nejzazší termín pro ukončení projektu na listopad 2023.

Obrovský objem práce si vyžádal obrovské nasazení. Předchozí pokusy pomohly v nemocnici zformovat velmi dobře pracující skupinu globálních garantů pro jednotlivé oblasti a procesy, která byla podporována dalšími kolegy a kolegyněmi zejména z klinik zapojených do pilotního provozu. Neodpustím si uvedení několika jmen, protože za svou práci si zasluhují opakované poděkování:

MUDr. Michal Černý, Ph.D. (ORL) – globální garant lůžkové péče,
 MUDr. Jaroslav Stráňák (PGK) – globální garant ambulantní péče a modulu porodnictví,
 MUDr. Tomáš Hosszú, Ph.D. (NCH) – globální garant managementu operačních sálů,
 MUDr. Josef Polák (KARIM) – globální garant intenzivní péče,
 Doc. MUDr. Jiří Doležal, Ph.D. (ONM) – globální garant zobrazovacích metod,
 MUDr. Tomáš Veleta (KUM) – globální garant urgentního příjmu,
 Mgr. Ivana Dvořáčková, Ph.D. (ředitelství) – globální garantka ošetrovatelské péče,

Mgr. Michal Kubín (OFA) – globální garant výkaznictví,
 MUDr. Jan Malý, Ph.D. (DK) – konzultant pro neonatologii a intenzivní péči,
 MUDr. Jindřich Preis, Ph.D., FEBPS – konzultant pro dětskou chirurgii a management operačních sálů,
 Ing. Adrián Barniak, vedoucí oddělení péče o aplikace na OVS, který mnohonásobně svým angažováním překračoval rozsah svých povinností a na straně FN HK naprosto zásadně pomohl k úspěšnému průběhu projektu.

V období ledna až června 2022 vznikala prováděcí projekt. Někde šly práce hladce. Někde ovšem bylo nutné tvrdě vyjednávat o způsobu naplnění zadávací dokumentace. Práce probíhaly v konstruktivním duchu a v souladu s mottem pana ředitele Medicalc software Ing. Víta Bureše: „Použití IT v medicíně musí být vždy řešeno tak, aby splnilo potřeby, a přitom nepřidělo zdravotníkům práci.“ Prováděcí projekt pokryl veškeré požadavky a u některých z nich M4 dokonce nabídl lepší řešení, než jaké jsme si dovolili do zadávací dokumentace popsat.

Filozofie projektu byla od začátku postavena na, z pohledu IT řešení, nejnáročnější kapitole – porodnictví a neonatologii. Mezi pilotní pracoviště byla proto zahrnuta tzv. „dětská nemocnice“ tvořená Porodnicko-gynekologickou klinikou, Dětskou klinikou, Klinikou dětské chirurgie a traumatologie a péčí o hospitalizované dětské pacienty Kliniky nemocí kožních a pohlavních a Urologické kliniky. Ostatní zdravotnická pracoviště podle provázanosti na KUM a radiodiagnostiku byla rozdělena do dvou skupin pro 1. a 2. rollout. Testovací provoz nastavení M4 neodhlalil žádné faktální vady.

Ostrý přechod z AMIS do M4 byl na pilotních pracovištích zahájen migrací dat a od 7:00 hodin ráno dne 17. 1. 2023 byla zdravotnická dokumentace u ambulantních i hospitalizovaných pacientů pořizována do nového systému. Vstupní znalost v ovládnutí M4 získaná uživateli ze školení byla podpořena fyzickou přítomností zaměstnanců dodavatele a nepřetržitě dostupnými help linkami. Konzilia ze zbytku nemocnice pracujícím stále v AMIS byla řešena výhradně prostřednictvím listinné dokumentace. Pilotní provoz trval 2 měsíce. Až práce s reálnými daty pacientů ukázala některé

chyby, které testování nebylo schopné odhalit. Na jejich odstraňování, které v naprosté většině případů bylo provedeno okamžitě a na místě, se podíleli doslova všichni zúčastnění. Pilotní provoz se ve lhůtě podařilo dokončit a akceptovat. Už v této době bylo zřejmé, že dodané IT řešení bude FN HK vyhovovat. Na druhou stranu každodenní praxe také ukázala, že i pečlivě diskutované a do detailu definované požadavky nejsou vždy optimálním řešením a byly nutné změny v úpravách SW i v organizaci práce.

Následovaly ještě dvě přechodové etapy. První rollout s asi 1800 uživateli na 18 zdravotnických pracovištích probíhal od 11. 4. 2023 bez zásadních vad. Druhý rollout následoval 6. 6. 2023 se zhruba 1300 uživateli na 24 pracovištích a fakticky završil kompletní přechod z AMIS do M4. Jednalo se o akce s mimořádným nasazením uživatelů podporovaných klinickými guaranty systému na každém pracovišti a konzultanty dodavatele. Všechny rychle neodstranitelné vady převzal k řešení vývojový tým Medicalc a začal je postupně řešit. Když to shrneme – v období od 17. 1. do 6. 6. 2023 zvládla FN HK přejít z archaického AMIS na soudobý KIS M4 bez omezení provozu. Dá se s jistotou říci, že přechod uživatelům okamžitě nabídl lepší a pestřejší podporu procesů. A to řada důležitých funkcionalit M4 na své plošné nasazení teprve čeká.

Pro všechny je nástup nového KIS s grafickým rozhraním revoluční. Nejmarkantnější změny v užívání ale znamená pro nelékaře, zejména sestry, kterým přináší změnu v kvalitě i rozsahu zdravotnické dokumentace. Sestrám nepochybně ubude psaní, v zaškrtačích formulářích mohou volit jen relevantní položky. M4 má i mobilní platformu, kdy budou moci u lůžka pacienta pomocí mobilu zadávat hodnoty fyziologických funkcí, vyplňovat ošetřovatelské škály, pořizovat fotografie ran a defektů a vše připojovat k jeho datům v systému.

Všem oprávněným uživatelům dodaného IT řešení, zejména pak KIS M4, velice děkuji za aktivní přístup ke školením i dalšímu užívání systému po jeho nasazení do ostrého provozu v nemocnici. Bylo místy až dojemné sledovat osobní vývoj některých zdravotníků, kteří se netajili obavami před vlastním zaváděním systému včetně výhrůžek možnou výpovědí z pracovního poměru ve FN HK, aby za málo týdnů po přechodu do nového produkčního prostředí tíž zdravotníci přicházeli s návrhy na vylepšení systému.

Očekávatelné budoucí trendy v IT FN Hradec Králové

FN HK od 1. 4. 1996 dosud už urazila kus cesty v elektronizaci svých procesů. Hlavní výzvy má ale teprve před sebou. Jejich obsah i směr díky legislativnímu zpoždění nemají úplně ostré obrysy. Je pravděpodobné, že v Medicalc software, s.r.o. našla skutečného partnera ochotného naslouchat věcným argumentům a přicházet s řešeními, která mají potenciál plnit i optimistická očekávání. Alespoň dosavadní přístup dodavatele tomu nasvědčuje.

Přestože budoucí vývoj v IT oblasti ve FN HK vnímám optimisticky, cítím potřebu zde dopředu uvést určitá omezení, se kterými se zaměstnanci nemocnice nepřestanou potýkat. Nemálo z nás, kteří jsme projekt realizovali, přicházelo s nápady mnohem hlubší a komplexnější automatizace procesů

a využívání expertních funkcí KIS pro podporu lékařského rozhodování.

Určitým způsobem do našich představ zasahuje NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/745 ze dne 5. dubna 2017 o zdravotnických prostředcích, změně směrnice 2001/83/ES, nařízení (ES) č. 178/2002 a nařízení (ES) č. 1223/2009 a o zrušení směrnic Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS (v platném znění), které kategorizuje zdravotnický software podle funkcionalit a možných dopadů na zdraví pacienta jako zdravotnický prostředek i do tříd IIb a III. Konkrétním příkladem takové situace je SW CATO využívaný naším oddělením přípravy cytostatik Nemocniční lékárny FN HK. Úpravy nutné pro integraci SW spolu s M4

Mobilní platforma umožňuje zadávat hodnoty fyziologických funkcí přímo u lůžka pacienta

musely na straně výrobce CATO v SRN projít certifikačním procesem, který zpozdil úpravy až o několik měsíců. Navíc z důvodu bezpečnosti a integrity certifikovaného systému výrobce nedovolil integraci a sdílení patientských informací v takovém rozsahu, který bychom po zralé úvaze považovali za rozumný a potřebný.

V této situaci by musel být KIS, nebo minimálně některé jeho moduly, certifikován, což se jistě ani perspektivně podle sdělení dodavatele nestane. V ČR odpovídající certifikační autorita fakticky chybí, vlastní proces i při získání odpovídající certifikační autority trvá nepříjemně dlouho. Nedá se tedy vyloučit, že pokud budou trvat některé požadavky na komplexnější automatizaci vybraných procesů, nezbude než v budoucnu hledat specializovaný certifikovaný SW a integrovat jej do M4.

Další nejasnosti panují v oblasti elektronizace zdravotnictví na národní úrovni. Není technicky rozhodnut způsob autorizace čistě elektronické zdravotnické dokumentace, ani vyžadovaný rozsah užívání prostředků zajišťujících elektronické transakce v souladu s eIDAS. Za každým z uvedených témat se skrývají nemalé náklady, které by nemocnice musela vynaložit vstupně a v dalších letech provozně. Některé z těchto postupů by mohly znamenat i nárůst administrativní zátěže zdravotníků, což je vysloveně nežádoucí. A už vůbec nezmiňuji opatření a náklady, které si perspektivně vyžádají opatření k zajištění a posílení kybernetické bezpečnosti.

Navzdory všem zmíněným překážkám je ale další elektronizace zdravotnictví celosvětově nezadržitelný proces. My zde ve FN HK máme za sebou téměř sedm let tvrdé práce, která nebyla bez šrámů a ztrát, ale nakonec přinesla velmi pozitivní výsledek. Realizací projektu „Modernizace IT ve FN HK v návaznosti na eHealth“ nemocnice udělala nezbytný krok k tomu, aby byla s to držet krok s budoucím vývojem. Držme jí pěsti!

MUDr. Miroslav Měšťan, Ph.D.
hlavní uživatel projektu

Nové simulační centrum v magazínu Forum

V magazínu Univerzity Karlovy Forum vyšel článek věnovaný novému Simulačnímu centru pro mimotělní oběh a terapii ECMO, které Lékařská fakulta v Hradci Králové otevřela v květnu letošního roku ve Fakultní nemocnici Hradec Králové. Děkan LF HK prof. Jiří Mandák a vedoucí Oddělení mimotělního oběhu a podpůrných systémů Kardiologické kliniky LF HK a FN HK Martin Volt v článku mimo jiné vysvětlují, jak trenažér simulující pacienta funguje, jaký je jeho přínos pro reálnou praxi nebo proč toto simulační centrum, první svého druhu v České republice, mohlo vzniknout právě v Hradci Králové. Článek je k dispozici online na webu magazínu: <https://www.ukforum.cz/rubriky/academia/8965-lekari-v-hradci-kralove-maji-novy-simulator-virtualniho-pacienta>

Simulační centrum

Druhá etapa výstavby Kampusu Univerzity Karlovy v Hradci Králové (MEPHARED 2)

Po pěti letech příprav se podařilo dosáhnout významného milníku. Dne 7. 8. 2023 bylo Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy potvrzeno schválení Rozhodnutí o poskytnutí dotace na akci „UK – Novostavba Centrální budovy Kampusu UK“, jedné ze dvou částí projektovaného kampusu. Toto schválení bylo vázáno na poskytnutí evropské dotace z Národního plánu obnovy k financování druhé části projektu, Budovy fakult.

Dne 9. 8. 2023 tak mohla být podepsána Smlouva o dílo se zhotovitelem stavby „Společnosti Mephared-BAK & Syner“, vítězi výběrového řízení na generálního dodavatele stavby. Následně poté, 11. srpna, bylo předáno staveniště, a tak odstartována rozsáhlá tříletá výstavba v lokalitě před Fakultní nemocnicí.

V rámci projektu bude vybudováno moderní výukové a vědecko-výzkumné centrum pro Farmaceutickou fakultu a Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Celkem bude vybudováno přes 70 tis. m² užitné plochy pro 3 500 studentů a 700 zaměstnanců obou fakult v hodnotě téměř 7 mld. Kč.

Noví vedoucí pracovníci

Mgr. Ivana Joštová
vrchní sestra Oddělení centrálních sálů a sterilizace FN HK

Ivana Joštová se narodila 17. 9. 1969 v Chrudimí. V roce 1984 začala studovat Střední zdravotnickou školu v Havlíčkově Brodě, obor zdravotní sestra, který ukončila maturitní zkouškou v roce 1988. Po dokončení školy nastoupila na lůžkové oddělení chirurgie v Chrudimí. V roce 1990 se přestěhovala do Hradce Králové a nastoupila na Dětskou chirurgii jako sálková sestra. Po rodičovské dovolené v roce 1997 přešla v rámci FN HK na Stomatologickou kliniku, kde pracovala do roku 2002 jako instrumentářka na operačním sále. V roce 1999 absolvovala specializační vzdělávání perioperační péče v NCO NZO Brno. Od roku 2002 pracovala na Centrálních operačních sálech jako perioperační sestra. Pracovala zejména v oboru kardiochirurgie, kde od roku 2008 zastávala funkci zástupce úsekové sestry na tomto úseku. V roce 2013 byla přijata na Univerzitu zdravotnických studií v Pardubicích obor Ošetřovatelství, který zakončila státní závěrečnou zkouškou a obhájením bakalářské práce v roce 2016. V roce 2019 začala studovat Univerzitu zdravotnických studií v Pardubicích obor perioperační péče a v roce 2021 ukončila magisterské studium složením státní zkoušky a obhájením diplomové práce. V dubnu 2023 se zúčastnila výběrového řízení na funkci vrchní sestry Centrálních operačních sálů a sterilizace. Do této funkce byla jmenována 1.7.2023.

Ing. Klára Šimonová
vedoucí referátu BOZP

Ing. Klára Šimonová se narodila 29. 11. 1982 v Broumově. Na střední škole v Hronově studovala obor Obchodní akademie, který ukončila v roce 2002 maturitní zkouškou. V letech 2002–2007 studovala v Praze na České zemědělské univerzitě obor Obchod a podnikání s technikou. Po ukončení vysokoškolského studia nastoupila do Oblastní nemocnice Náchod a.s. na pozici samostatný referent technického úseku. V té době se rozhodla přihlásit do odborných kurzů pro nově odborně způsobilé osoby v požární ochraně a odborně způsobilé osoby k zajišťování úkolů v prevenci rizik v oblasti BOZP. Na základě úspěšného ukončení získala potřebná osvědčení. Od roku 2014 pracovala v Oblastní nemocnici Náchod a.s. jako vedoucí odboru bezpečnosti a krizového řízení. Na mateřské dovolené byla s dvěma dětmi a v roce 2021 uspěla u výběrového řízení na pozici referent – bezpečnost státu a pracovala na magistrátu v Hradci Králové. Na této pozici byla dva roky, když se přihlásila do výběrového řízení na pozici hlavního technika BOZP ve FN HK. Od 1. 6. 2023 byla ve FN HK na pozici technika BOZP a od 1. 7. 2023 vykonává pozici vedoucího technika BOZP.

Ing. Jan Špelda
vedoucí Odboru komunikace FN HK

Narodil se v roce 1978 v Hradci Králové. Po absolvování střední školy vystudoval v letech 1998 až 2003 Fakultu ekonomiky obrany státu na Vysoké vojenské škole pozemního vojska ve Vyškově. Od roku 2005 pracoval na Krajském úřadu Královéhradeckého kraje v ekonomických pozicích, zejména v oblasti evropských a krajských dotací. V letech 2011 až 2013 působil na Lékařské fakultě univerzity Karlovy v Hradci Králové jako projektový manažer. Od roku 2013 se věnoval propagaci cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji, zejména publikační činnosti, správě sociálních sítí, on-line marketingu, spolupráci mezi akťery cestovního ruchu a dalším propagačním a prezentačním činnostem. Od 1. července 2023 byl ing. Jan Špelda jmenován do funkce vedoucího Odboru komunikace ve Fakultní nemocnici Hradec Králové. Jeho úkolem je zlepšení informovanosti o dění ve Fakultní nemocnici Hradec Králové směrem k zaměstnancům, pacientům a široké veřejnosti.

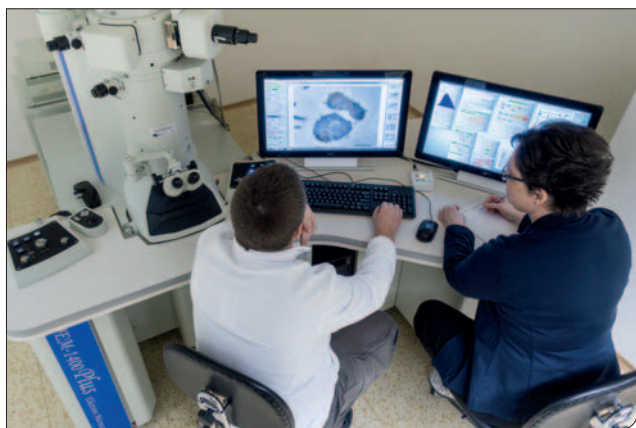
Mgr. Iveta Zídková
vrchní sestra Kliniky pracovního lékařství FN HK

Narodila se 16. 4. 1966 v Jablonci nad Nisou. Je vdaná a žije s rodinou v Hradci Králové. V roce 1981 začala studovat Střední zdravotnickou školu v Liberci obor zdravotní sestra, který ukončila v roce 1985 maturitní zkouškou. V roce 1985 nastoupila do zaměstnání na jednotce intenzivní péče Kardiochirurgické kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové jako zdravotní sestra u lůžek, kde pracovala v třísměnném provozu. Poté přestoupila na JIP Ortopedické kliniky FN HK, kde pokračovala v práci v třísměnném provozu dalších 8 let. Po otevření Rehabilitační kliniky ve Staré nemocnici v roce 1994 nastoupila na oddělení protetiky na místo staniční sestry, kde pracovala až do odchodu na mateřskou dovolenou. Od návratu z mateřské dovolené v roce 2002 až do současnosti pracuje na Klinice pracovního lékařství FN HK. V rámci pracovního lékařské péče prováděla prohlídky pracovišť smluvních partnerů kliniky a kontrolovala pracovní podmínky a pracovní prostředí jejich zaměstnanců. Dlouhodobě pracovala na středisku cestovní medicíny, které je součástí Kliniky pracovního lékařství. V roce 2011 až 2016 studovala v bakalářském studijním programu, na které navázala magisterským programem oboru ošetřovatelství na Vysoké škole zdravotnictví a sociální práce sv. Alžběty, Příbram. Studium ukončila v řádném termínu Státní zkouškou a obhajobou diplomové práce na téma cestovní medicíny – Edukace klientů před cestou do tropických oblastí. V období covidové pandemie se Mgr. Iveta Zídková aktivně zapojila do programu očkování proti covidu 19.

Mezi její záliby patří hory, cestování a divadlo a jejím životním krédem je motto E. A. Poea „Tajemství šťastného života spočívá v tom, s jakou elegancí dokážeme přijmout změnu“.

400 milionů z evropských fondů na Lékařské fakultě v Hradci Králové. Co přinesly?

Ke dni 30. 6. 2023 skončily na Lékařské fakultě v Hradci Králové poslední projekty, financované z operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Na fakultě jsme v období 2017–2023 realizovali 19 projektů v celkové hodnotě téměř 415 mil. Kč a díky těmto prostředkům se za tu dobu výrazně zlepšily podmínky pro studium i vědu.

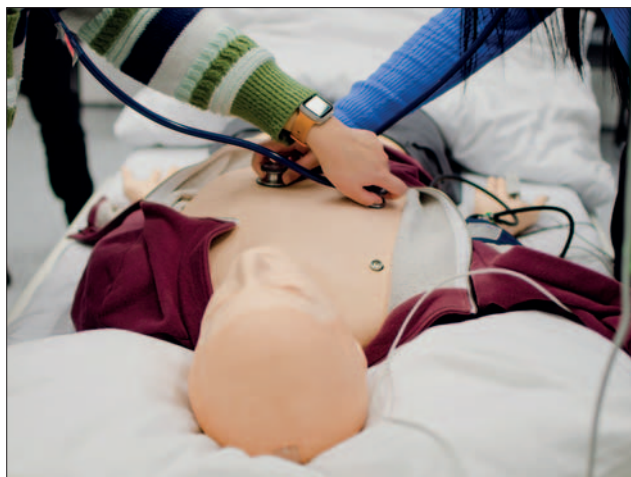
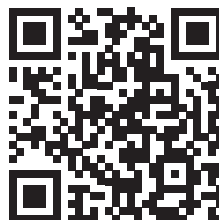
Z pohledu studenta se za posledních 6 let změnilo mnohé. Bylo vybudováno Simulační centrum, kde sofistikované studijní pomůcky nahrazují živé pacienty a medicí tak mohou v bezpečném prostředí a bez ohrožení pacienta nacvičovat vyšetření pacienta, záchranu jeho života a další ošetrovatelské postupy v simulovaných situacích vycházejících z každodenní praxe v nemocnici. Byl nakoupen virtuální pitevnický stůl, který umožňuje hlubší poznání o lidském těle. Byly vybaveny učebny a přednáškové sály a pořízena audio-vizuální technika umožňuje promítání ve vysokém rozlišení, které je potřebné např. u histologických snímků. Zkrátka nepřišlo ani vědecké zázemí fakulty, v rámci největšího investičního projektu CORE FACILITIES proběhla modernizace výzkumné infrastruktury v laboratořích včetně pořízení špičkových přístrojů. Díky tomu mohou studenti a vědci rozvíjet svůj výzkum a osvojit si nejmodernější metody a postupy a lépe uspět v evropské konkurenci.

Inovace proběhly také v samotné výuce, a především metodách výuky. Byly zavedeny a rozšířeny možnosti e-learningu a studenti mohou získat studijní materiály v elektronické podobě bez nutnosti návštěvy knihovny. Zásadní změnou prošlo doktorské studium, které získalo novou strukturu a více je dbáno na vědecké zaměření těchto programů.

Zavedené změny by se neobešly ani bez proškolení zaměstnanců – ať už se jednalo o pedagogické dovednosti či práci s novými vzdělávacími nástroji. Výraznou příležitostí byly i zahraniční stáže, kde si účastníci mohli přímo na zahraničních pracovištích osvojit nové metody a získat potřebné mezinárodní kontakty.

Rozvíjena byla také vědecká spolupráce s našimi partnery v regionu. Realizovány byly projekty v oblasti výzkumu toxicity nanočástic, vývoje protinádorových léčiv nebo projekty z oblasti personalizované medicíny zaměřené na rizika u těhotných žen a novorozenců. Prostřednictvím OP VVV bylo také podporováno zapojení do evropské sítě biobank BBMRI.cz.

Univerzita Karlova vydala k ukončení projektů OP VVV e-book, takže pokud se chcete dozvědět více nejen o projektech naší fakulty, ale i o rozvojových projektech ostatních fakult či dalších součástí UK, máte možnost tak učinit na webových stránkách rek-

torátu. Z prezentovaných 99 projektů se Lékařská fakulta v Hradci Králové účastnila celkem devatenácti. Takové množství práce by se neobešlo bez nároků na profesionální management, který zajišťovalo Grantové a zahraniční oddělení, a množství odborné práce ze strany akademických, vědeckých a technických pracovníků Lékařské fakulty. **Všem zaměstnancům, kteří na projektech OP VVV spolupracovali, moc děkujeme!**

Současně už se těšíme na nový operační program, OP JAK (Jan Amos Komenský). První projekt s názvem Rozvoj infrastrukturního zázemí doktorských studijních programů na Univerzitě Karlově a předběžným rozpočtem 33,5 mil. Kč pro Lékařskou fakultu v Hradci Králové by měl být zahájen k 1. 10. 2023.

Více informací o realizovaných projektech: OP VVV | Lékařská fakulta UK v Hradci Králové (cuni.cz)

*Ing. Eva Macourková, Mgr. Tereza Silbermaglová
Grantové a zahraniční oddělení LF HK*

Maraton vědy

Prof. MUDr. Petr Hejna, Ph.D. zahájil Maraton vědy ve Výukovém centru LF HK

Ve čtvrtek 18. 5. 2023 se ve Výukovém centru Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové uskutečnil první ročník **Maratonu vědy**, akce plná workshopů, seminářů a ukázek spolupráce ve vědě a výzkumu. „*Maraton vědy jsme chtěli uspořádat jako inspiraci pro naše spolupracovníky, kteří mají zájem o vědu a výzkum. Během jednoho dne bylo možné získat zajímavé podněty, ať už se jednalo o zahraniční stáže, metodiku výzkumu, správné nastavení akademického klinického hodnocení, výzkumnou spolupráci s firmou nebo možnosti spolupráce, a to i napříč obory. V tomto duchu úspěšně proběhl dopolední program. Naplněná kapacita odpoledních workshopů pak ukázala, že akce je zaměřena správným směrem. Už teď začínáme připravovat program Maratonu vědy na příští rok, kde chceme zachovat odpolední workshopy a v dopoledním bloku pak ukázat vědu z pohledu dalších klinických oborů.*“ uvedl na konto akce náměstek pro vědu, výzkum a výuku Ing. Karel Antoň, Ph.D. Jedinečný formát takové akce přilákal jak mladé začínající vědce, tak zkušenější kolegy, kteří se mohli podělit o cenné zkušenosti. Samotný program odstartoval úvodním slovem proděkana LF UK v Hradci Králové a přednosty Ústavu soudního lékařství prof. MUDr. Petra Hejny, Ph.D., MBA, který zdůraznil, že „*máme jedinečnou příležitost si vyslechnout excelentní vědce a jejich pohled na to, jak se dělá věda a také tu máme jedinečnou přehlídku nástrojů, které nabízí Lékařská fakulta UK i FN HK, možnosti jsou zcela jiné, než jsme kdysi měli my*“. Ředitel Fakultní nemocnice Hradec Králové MUDr. Aleš Herman, Ph.D. připomněl, že věda je v současnosti především týmová práce a přivítal vznik Maratonu vědy jako možnosti pro výměnu zkušeností a informací mezi odborníky. Po úvodních slovech odstartovaly přednášky mladých výzkumníků, kteří absolvovali stáže v zahraničí, mimo jiné na vyhlášené Mayo Clinic v americkém Rochesteru a na dalších zahraničních pracovištích. Lékaři sdíleli kromě svých pracovních zkušeností například i praktické tipy, co všechno je potřeba zařadit v případě zájmu účasti na takové stáži. Po zahraničních vědecko-výzkumných stážích následoval

blok „*jak na vědu*“, který byl rozdělen na 3 příspěvky – nejdříve z pohledu interních oborů, následovala personalizovaná medicína a blok uzavíral příspěvek Centra biomedicínského výzkumu. První částí se ujal doc. MUDr. Jakub Radocha, Ph.D. ze IV. Interní hematologické kliniky. „*Maraton vědy byl velice příjemným setkáním. Bylo hezké slyšet přednášky o zahraničních zkušenostech našich mladších kolegů a připomenout si místa, která jsem dříve měl možnost také navštívit. Velice se mi líbila všeobsažná přednáška Dr. Němcové ze SÚKL, kde představila novinky při provádění klinických studií. Mrzí mě, že se nezúčastnilo více mladých lékařů, kteří by mohli načerpat inspiraci pro svou budoucí vědeckou kariéru.*

Krásný byl i minimaraton, vyšlo počasí a všichni jsme přežili, což je dobře. Snad příště poběží více motivovaných účastníků“ dodal docent Radocha na závěr k celé akci. Následovala přednáška prof. MUDr. Mariana Kacerovského, Ph.D. na téma personalizované medicíny, ve které představil projekty řešené na Porodnické a gynekologické klinice FN HK v rámci projektu Personmed. Mezi tyto projekty patří například detekce bakterií v plodové vodě. Jedná o závažný porodnický problém, kdy předčasný odtok plodové vody před termínem porodu komplikuje jen v České republice zhruba 3 000–4 000 těhotenství ročně. Druhým zajímavým prezentovaným projektem byl monitoring pohybu plodu, který je řešený společně s Univerzitou Hradec Králové a který je zaměřen na včasně odhalení stavu, kdy plod omezí svou pohybovou aktivitu. Úmrtí plodu v děloze v druhé polovině těhotenství postihuje zhruba 4 z 1000 narozených dětí. Jako poslední se v ranním bloku ujal slova doc. PharmDr. Ondřej Soukup, Ph.D. z Centra biomedicínského výzkumu, které ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové, kromě vlastních vědeckých aktivit, spolupracuje s lékaři při řešení jejich vlastních výzkumných projektů. Na závěr dopoledního programu přijala pozvání ředitelka Odboru klinického hodnocení léčivých přípravků MUDr. Alice Němcová ze Státního ústavu pro kontrolu léčiv. V hodinu a půl dlouhém bloku přiblížila problematiku akademických klinických studií. V odpoledním bloku přišli na řadu řečníci z externích institucí. Ing. Richard Cimmler, Ph.D., vedoucí Centra pokročilých technologií na Přírodovědecké fakultě Univerzity Hradec Králové, který představil hned několik technologií, které Univerzita vyvíjí společně se zástupci aplikační sféry, z nichž je již řada úspěšně zavedena na českém trhu. Ing. Matěj Šimek, Ph.D. ze společnosti Contipro, a.s., ryze české farmaceutické a kosmetické společnosti, která patří mezi světové lídry ve výrobě a výzkumu kyseliny hyaluronové, zdůraznil, že výhodou této společnosti oproti konkurenci je důraz na vlastní základní i aplikovaný výzkum a vývoj, díky kterému uvedou průměrně 3 nové produkty na trh každý rok. Po obědové pauze přišly na řadu workshopy zaměřené na to, jak začít s vědec-

kou prací či jak napsat grantovou přihlášku a připravit vědeckou publikaci. Workshopy probíhaly současně ve třech oddělených seminárních místnostech s omezeným počtem účastníků, aby si zachovaly diskusní charakter. Na závěr akce se účastníci mohli zapojit do běhu na symbolických 4,2 kilometru, tzv. Minimaronu. Trať byla vedena podél malebné Orlice, přes Jiráskovy sady a zpět kolem Labe. Závěrečného běhu se zúčastnilo 10 běžců, na které v cíli čekaly drobné pozornosti a občerstvení.

Součástí celé akce byly stánky pracovišť podporující vědu a výzkum jak ve Fakultní nemocnici Hradec Králové, tak na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Za Fakultní nemocnici byla přítomna pracoviště **Oddělení podpory výzkumu**

(vedoucí Mgr. Dora Truncová), které zajišťuje projektovou podporu výzkumu pracovišť FN HK a jejich týmům, **Biobanka** (vedoucí prof. PharmDr. Martin Beránek, Ph.D.), která nabízí řešitelům projektů možnost zamrazit biologické vzorky po dobu řešení jejich výzkumných projektů, **Centrum biomedicínského výzkumu** (vedoucí doc. PharmDr. Ondřej Soukup, Ph.D.), které poskytuje komplexní servis v oblasti vědy a výzkumu a nabízí spolupráci v oblastech základního i aplikovaného výzkumu, **Centrum transferu biomedicínských technologií** (vedoucí Mgr. Lucie Bartošová, Ph.D., RTTP), které se zaměřuje na ochranu duševního vlastnictví a ochranu nápadu a **Oddělení klinických studií** (vedoucí Mgr. Johana Krempová) poskytující konzultace projektů a pomáhající s přípravou a realizací klinických studií. Na stáncích měli účastníci možnost konzultovat svoje nápady a problémy, případně získat cenné rady týkající se realizace vlastního výzkumu. Součástí akce byly také příklady z praxe transferu technologií a ukázky prototypů, kdy řada z nich je již úspěšně zavedena do skutečného užívání.

Jak se akce účastníkům líbila?

MUDr. Ján Gofus, Ph.D.

Kardiochirurgická klinika FN HK

„Dne 18. května 2023 proběhl v Edukačním centru FN HK 1. ročník akce s názvem »Maraton vědy«. Stěžejní část programu byla tvořena prezentacemi vrcholových vědeckých pracovníků z nemocnice (doc. Radocha, prof. Kacerovský, doc. Soukup), kteří velmi inspirativní a motivující formou převyprávěli svoji cestu k medicínské vědě a to, co dělají. Po obědové pauze se osazenstvo akce rozdělilo do menších skupin, ve kterých probíhaly workshopy. Ty byly orientované na témata, se kterými se potýká začínající vědecký pracovník. V menším kolektivu bylo možné všechny nejasnosti do detailů probrat a zlepšit svůj vhled do problematiky. Program byl zakončen opravdovým (mini)maratonem, kde všichni vědci jednoznačně prokázali, že nesedí jenom u mikroskopu! V průběhu celé akce byla velmi příjemná, inspirativní a motivační atmosféra. Lektori byli ochotní diskutovat a poradit, vždy s úsměvem na tváři, a organizace proběhla bez sebemenšího zaváhání. Do příštího kola bych tento typ akce doporučil zejména doktorandům a post-docům, či všem ostatním,

kteří mají zájem dělat medicínskou vědu a chtějí mít obraz o tom, jak to ve Fakultní nemocnici probíhá. Můj „take-home message“ z maratonu je, že věda není běh na krátkou trať, a lépe se běží v týmu (a že v nemocnici je hodně lidí, na které se lze s jakýmkoliv nápadem obrátit!).“

MUDr. Vendelín Chovanec, Ph.D.

Radiologická klinika FN HK

„Maraton vědy byl zorganizován na vysoké profesionální úrovni od propagace, přihlášení až po vlastní průběh. Osobně jsem se zúčastnil odpoledního workshopu Příprava grantové přihlášky vedeného doc. Soukupem, který ve své prezentaci popsal pozitivní, ale i negativní faktory ovlivňující, zda grantová přihláška bude úspěšná. Rovněž poukázal na rozdíly v podávání přihlášky u jednotlivých grantových agentur (GA UK, GA ČR, AZV ČR). Velkým přínosem byla účast Mgr. Dory Truncové, vedoucí Oddělení podpory výzkumu, která doplňovala doc. Soukupa o praktické rady ohledně vlastního podání přihlášky.

Už se těším na další ročník Maratonu vědy. Budu se snažit, aby ho zúčastnili lékaři postgraduálního studia na naší klinice, protože jim může velmi pomoci v podávání grantových přihlášek. Dalším přínosem je možnost navázání kontaktů“.

MUDr. David Brustman

Radiologická klinika FN HK

„Dle mého názoru letošní Maraton vědy zcela posloužil svému účelu, který je popularizace vědy. I když jsem se zúčastnil pouze krátké části Maratonu vědy, tak jsem si vyslechl čtyři zajímavé prezentace zahraničních stáží absolvovaných lékaři FN HK v USA, Izraeli a Švédsku. Všichni účastníci se shodli, že jim zahraniční stáž umožnila získat mezinárodní zkušenost a přispěla nejen k profesnímu, ale i osobnímu růstu. Dalším často zmíněným benefitem těchto stáží bylo získání mezinárodních kontaktů, často i přátelství. V neposlední řadě zahraniční stáže přináší nové výzvy, jako je adaptace na nové prostředí, řešení problémů a překonávání překážek. Po shrnutí všech těchto výhod a s vědomím, že vlastně nemáme co ztratit, se pro mě letošní Maraton vědy stal velkou inspirací pro absolvování zahraniční stáže“.

Ing. Barbora Zoubková, CTBT

Inovace v diagnostice nitroděložního zánětu u předčasného porodu

Klinický výzkumný tým PPRM

Fakultní nemocnice Hradec Králové (FN HK) je nejen místem poskytující komplexní zdravotní péči, ale také místem, které spojuje vědecký výzkum a klinickou lékařskou praxi. Fakultní nemocnice Hradec Králové zaujímá přední místo ve výzkumu problematiky předčasných porodů, kterému je věnována pozornost již řadu let. Na tomto výzkumu se podílí hned několik pracovišť FN HK, kromě Porodnické a gynekologické kliniky je to také Ústav klinické mikrobiologie, Ústav klinické imunologie a alergologie a Centrum biomedicínského výzkumu. Součástí výzkumu je také spolupráce Mgr. Marie Vajrychové, Ph.D. z Centra biomedicínského výzkumu a klinického týmu vedeného prof. MUDr. Marianem Kacerovským, Ph.D. Cílem této spolupráce je mapovat molekulární mechanismy nitroděložního zánětu u spontánního předčasného porodu.

Předčasný porod před 37. týdnem těhotenství je nejčastější příčinou úmrtí dětí mladších pěti let. Podstatná část předčasných porodů je klasifikována jako předčasný odtok plodové vody před termínem porodu (PPROM). U PPRM dochází k porušení plodových obalů před nástupem děložních kontrakcí, čímž se PPRM liší od spontánního předčasného porodu se zachovalým vakem blan, kde k porušení plodových obalů dochází až po nástupu děložních kontrakcí. Ve více než třetině případů je PPRM navíc komplikován nitroděložní infekcí a následným zánětem, které mohou vést až k nadměrně zánětlivé odpovědi plodu a novorozenecké sepsi. Tento stav je pro novorozence velmi nebezpečný.

Bez znalosti informací o přítomnosti či absenci nitrodě-

ložní infekce a zánětu stojí lékaři před těžkým rozhodnutím, zda těhotenství ukončit, vyvolat porod a snížit riziko sepse u nenarozeného dítěte, nebo vyvinout snahu o prodloužení těhotenství. Při rozhodování je velice důležitým kritériem stáří plodu. Do 34. týdnu těhotenství je prioritou těhotenství udržet, zatímco po mezi 34. a 37. týdnem těhotenství již je možné indukovat porod. Nicméně i po 34. týdnu těhotenství se plod stále vyvíjí a je žádoucí, aby k vyvolání předčasného porodu docházelo pouze v případech, že v nitroděložní dutině probíhají rozsáhlé zánětlivé změny, které nenarozený plod ohrožují.

V současné době je ve Fakultní nemocnici Hradec Králové nitroděložní infekce diagnostikována na základě kultivačního vyšetření plodové vody a detekci bakteriální DNA. Takto je prokazována přítomnost bakterií, mezi které patří například genitální mykoplazmata (*Ureaplasma urealyticum*, *Mycoplasma hominis*). Nitroděložní zánět je pak diagnostikován na základě stanovení zánětlivých markerů v krvi matky (CRP, počet leukocytů) a glukózy, a dále na základě stanovení koncentrace interleukinu 6 (IL-6) v plodové vodě. IL-6 je prozánětlivý cytokin produkovaný bílými krvinkami a jeho zvýšená hladina ukazuje na probíhající zánět. Bohužel, ale stále není jasné, jaké jsou fyziologické koncentrace IL-6 v plodové vodě v průběhu těhotenství. Jak těhotenství pokračuje a plod se vyvíjí, mění se i složení plodové vody a dochází také ke změnám v koncentraci IL-6. Zejména v pozdní fázi těhotenství, tedy po 34. týdnu, mohou být hladiny IL-6 vyšší a je tedy obtížné rozhodnout, při jaké koncentraci IL-6 se už jedná o nitroděložní zánět, který představuje riziko pro nenarozené dítě.

CBV laboratoř – hmotnostní spektrometrie

Plodová voda je unikátní biologické prostředí, které obsahuje, kromě IL-6, tisíce dalších proteinů. Mnohé z těchto proteinů jsou rovněž velmi dobrými ukazateli probíhajícího

zánětu, např. myloperoxidáza, neutrofilní elastáza, histonové proteiny, cathelicidin, aj. Pokud bychom získali poznatky o hladinách těchto a dalších proteinů společně s koncentrací IL-6, mohli bychom přesněji určit závažnost děložního zánětu. V tomto nám pomáhá hmotnostní spektrometrie, která se stala moderním nástrojem pro mapování velkého množství proteinů v biologických materiálech, jakými je např. plodová voda, krev, nebo buňky. V současné době je Agenturou pro zdravotnický výzkum ČR finančně podpořen zcela unikátní projekt s cílem nalézt diskriminační hodnotu koncentrace IL-6 v plodové vodě na základě zvýšených koncentrací dalších prozánětlivých proteinů stanovených moderními proteomickými metodami. Tato nová diskriminační hodnota hladiny IL-6 umožní přesnější rozlišení pacientek s PPRM a zlepší jejich klinický management.

Mgr. Marie Vajrychová, Ph.D.
Centrum biomedicínského výzkumu FNHK

7. Praktická konference pro praktické lékaře s účastí studentů LF HK

Studenti Všeobecného lékařství LF HK na konferenci mladých praktiků

Již tradičně se na jaře konala 7. Praktická konference mladých praktických lékařů. Konference probíhala od 19.–21. května v Brně a letos poprvé dostalo dvanáct studentů ze čtvrtého a pátého ročníku Všeobecného lékařství možnost se této konferenci zúčastnit. Nápad účasti studentů na konferenci se zrodil během povinné praxe u praktického lékaře v rámci projektu Staň se praktikem v Králověhradeckém kraji, za nímž stojí paní doktorka Kateřina Javorská a financuje jej Králověhradecký kraj. Společnost všeobecného lékařství pod vedením našeho docenta pana Svatopluka Býmy nás finančně podpořila, společně s naší alma mater Lékařskou fakultou v Hradci Králové, za což jim nesmírně děkujeme! Díky nim se nám otevřela jedinečná příležitost seznámit se s mladými praktiky, budoucími kolegy, z různých koutů České repub-

liky. Nahlédli jsme pod pokličku problematiky, kterou se praktičtí lékaři zabývají, jaká jsou v současnosti velká témata, kterým je potřeba se v Praktickém lékařství věnovat a někteří z nás zde poznali i své budoucí školitele. Programem pátečního večera byla volba rady Mladých praktiků a v sobotu nás již čekal nabitý program. Konferenci zahájil pan docent Býma, kterého všichni srdečně zdravíme, a ve videu nás pozdravil také předseda Sdružení praktických lékařů pan MUDr. Petr Šonka. První přednáška byla společná, a to na téma Spolupráce mezi ZZS a PL. Poté jsme absolvovali další workshopy rozdělení do skupin podle našeho místa bydliště, abychom se seznámili s praktickými lékaři z našich domovin a navázali lepší kontakty a potenciální spolupráci. Osobně mě nejvíce zaujaly workshopy Symptomatická péče o pacienta v závěru života, Není krvinka jako krvinka aneb kdy poslat pacienta k hematologovi nebo Základy perinatální psychiatrie pro VPL. Workshop od Loono a vyšetření a mobilizace zad nám přinesly i praktické zkušenosti do praxe. Celá konference se nesla ve velmi přátelském duchu, zejména díky vřelému chování praktických lékařů, kteří byli nadšeni přítomností studentů a naším zájmem o obor Praktického lékařství. V neděli proběhly další dva workshopy a nám pak nezbývalo než se s těžkým srdcem rozloučit s milou společností mladých praktických lékařů a vydat se směr zkouškové období, které doufám zakončíme stejně úspěšně jako naši první konferenci! Ještě jednou bychom chtěli poděkovat panu docentu Býmovi, paní doktorce Javorské, paní Macourkové a vedení Lékařské fakulty v Hradci Králové a v neposlední řadě i Králověhradeckému kraji. Doufáme, že jako mladá generace praktických lékařů Vás nezklameme.

Barbora Košuličová

Exkurze studentů LF HK do plastinária v Gubenu

Po tříleté pauze navštívili studenti medicíny a pracovníci Ústavu anatomie plastinárium von Hagens Plastination v německém Gubenu, kde měli možnost vidět unikátní preparáty a struktury lidského těla a zeptat se na vše, co je zajímavé.

V roce 2018 byl z grantové **Podpory rozvoje studijního prostředí na Univerzitě Karlově – MRR (reg. číslo projektu: CZ.02.2.67/0.0/0.0/17_044/0008561)** zakoupen pro Lékařskou fakultu od firmy von Hagens Plastination, sídlící v německém Gubenu, plastinovaný model celého lidského těla a horní končetiny. Dále pak následoval model dolní končetiny, financovaný z projektu ERDF pro VŠ II na UK – MRR, (reg. číslo projektu: CZ.02.2.67/0.0/0.0/18_057/0 013295). Všechny plastinované modely byly ihned zařazeny do pravidelné výuky anatomie studentů prvního ročníku Všeobecného a Zubního lékařství, jak pro české, tak i pro zahraniční studenty. Společnost von Hagens Plastination vlastní patent na plastinaci lidských těl a biologických tkání, a to z certifikovaných těl dárců. Firma von Hagens Plastination je rovněž unikátním dodavatelem těchto plastinovaných modelů lidských těl pro výukové potřeby zahraničních lékařských fakult. Lékařská fakulta v Hradci Králové byla první, a pokud je mi známo, tak je jedinou lékařskou fakultou v České republice, která vlastní a používá plastinované modely pro výuku studentů medicíny.

Pracoviště firmy von Hagens Plastination v Gubenu pedagogičtí pracovníci Ústavu anatomie poprvé navštívil v únoru 2019 v rámci pozvání firmy Helago (výhradní distributor plastinovaných modelů v České republice). V rámci exkurze jsme měli možnost vstoupit do všech výrobních prostor firmy a postupně projít celý proces plastinace lidských těl. Tato návštěva nás na tolik uchvátila, že jsme ve spolupráci s IFMSA zorganizovali 8. května 2019 první odbornou exkurzi také pro studenty 1. ročníku Všeobecného lékařství. Vzhledem k tomu, že akce měla u studentů velký ohlas, rozhodli jsme se zorganizovat exkurzi do plastinária i v roce 2020. Bohužel pár dní před odjezdem nám plánovanou exkurzi zrušil covid-19 a nařízená protipandemická opatření s ním související. Letos jsme se, po tříleté pauze, k organizování této exkurze do plastinária vrátili. V dubnu 2023 jsme připravili exkurzi, které byla zacílená nejenom na studenty 1. ročníku Všeobecného lékařství, ale i na studenty vyšších ročníků. Tito studenti, z důvodu protipandemických opatření, neměli možnost absolvovat pitvěvní praktika z anatomie, nebo je absolvovali jen v omezeném rozsahu. V letošním roce se návštěvy plastinária zúčastnili rovněž zahraniční studenti Lékařské fakulty v Hradci Králové. Exkurze se zúčastnilo hned několik asistentů Ústavu anatomie, takže studenti měli možnost ihned získat vysoce kvalifikované odpovědi na své zvědavé otázky.

Naším cílem je, aby se odborná exkurze do plastinária stala součástí výuky anatomie studentů 1. ročníku Všeobecného lékařství a General Medicine. Studenti zde mají jedinečnou příležitost vidět unikátní preparáty a struktury, které jsou na těle těžko dostupné, nebo je studenti nejsou schopni vyvíjet v rámci svých praktických cvičení. Účelem těchto návštěv mimo jiné bylo vybrat další modely lidského těla, které by byly vhodné k zakoupení pro výukové potřeby našich studentů. Na závěr exkurze studenti vyplňují podrobný dotazník a mají prostor se k celé akci vyjádřit. Vzhledem k tomu, že exkurze u studentů vyvolává značný ohlas, jsme se rozhodli, že v plánování exkurzí budeme pokračovat i v dalších letech, a dokonce je rozšíříme. Hned příští semestr, začátkem adventu, se chystáme zorganizovat exkurzi do Londýna, kde má společnost von Hagens Plastination svou stálou expozici. Tato akce bude vícedenní a bude spojena s návštěvou nejen anatomicky zaměřené expozice, ale i s návštěvou dalších zajímavostí Londýna. Akce bude přístupná všem studentům Lékařské fakulty v Hradci Králové, kteří projeví zájem. Pro studenty 1. ročníku je pak plánována, již v pravidelném termínu (v dubnu 2024), návštěva plastinária v Gubenu. Na závěr bychom chtěli poděkovat panu děkanovi za uvolnění finančních prostředků, které byly využity na hraze-

ní poplatků spojených s dopravou studentů do plastinária v Gubenu. Doprava byla hrazena z projektu: Zvýšení kvality vzdělávání na UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce; Reg. číslo projektu: CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002362

*RNDr. René Endlicher, Ph.D.
Ústav anatomie LF HK*

Péče o zaměstnance FN HK

Jednorázový příspěvek na penzijní připojištění od zaměstnavatele

Každoročně mohou zaměstnanci FN HK, kteří mají uzavřenou smlouvu o penzijním připojištění či doplňkovém penzijním připojištění a spoří si, požádat o jednorázový příspěvek od zaměstnavatele. Ten je vyplácen z prostředků na osobním zaměstnaneckém kontě FKSP.

O příspěvek je možné požádat v období od 1. 10. do 20. 11. 2023. Jednorázový příspěvek na penzijní připojištění lze využít v případě nevyčerpaného zůstatku na osobním on-line kontě FKSP, přičemž minimální částka, kterou lze na penzijní fond takto zaslat, činí 1 000 Kč. Příspěvek se zaokrouhluje na stokoruny a dle státní vyhlášky o FKSP nesmí překročit 100 % vkladů zaměstnance za uplynulý rok v součtu.

Jednorázový příspěvek na penzijní připojištění lze uplatnit také v případě ukončení pracovního poměru, a to

měsíc před jeho ukončením. I zde platí podmínka, že příspěvek zaměstnavatele nesmí překročit 100 % vkladů zaměstnance.

Žádat mohou jak zaměstnanci, kteří tento benefit z FKSP každý měsíc obdrží, tak ti, kteří si spoří pouze sami a pravidelný příspěvek od zaměstnavatele nevyužívají. Na intranetu v sekci **Služby zaměstnancům - FKSP a benefity - Penzijní připojištění** jsou zveřejněny podrobné informace a formuláře pro podání žádosti.

Vyplněné žádosti s potřebnými dokumenty je nutné doručit na oddělení péče o zaměstnance (budova č. 29, tzv. Pentagon, přízemí) osobně, vnitřní poštou, či elektronicky. Pracovníci oddělení jsou v případě nejasností a dotazů k dispozici každý všední den od 6.00 do 15.30 hodin.

*Ing. Vladimíra Svobodová
vedoucí oddělení péče o zaměstnance FN HK*

Multimédia v expozici Cesty města – K pevnosti

Model pevnostního města Hradec Králové v expozici Cesty města, autor František Žaloudek, 1908–1916

Pokud návštěvník zavítá do expozice Muzea východních Čech v Hradci Králové *Cesty města*, může si prohlídku zpestřit prostřednictvím její multimediální nadstavby a interaktivit. Jak se nám podařilo propojit „historické“ s „moderním“, může posoudit v její tematické části *K pevnosti*. Zde autoři expozice využili historický model pevnostního města Hradce Králové, který v letech 1908–1916 sestavoval na pokyn ředitele muzea Ludvíka Domečky muzejní laborant a kustod František Žaloudek. Plastický model zachycuje město ve stavu k roku 1865 a jeho autor vedle vlastní paměti při jeho tvorbě využíval dobové i současné fotografie, kresby a samozřejmě stále stojící objekty. Díky jeho usilovné práci se dochovala podoba pevnosti ve vrcholném období své existence.

Aby návštěvník co nejvíce pronikl do principů fungování pevnosti, seznámil se s terminologií v názvosloví pevnostních objektů a porovnal původní vzhled s naší současností, byl model doplněn o 3 navzájem nezávislé dotykové obrazovky, jejichž prostřednictvím si může na modelu světelně zvýraznit daný pevnostní objekt, prohlédnout fotografie místa a prostudovat informace, které se k danému místu váží.

Vedle toho je součástí tohoto multimediálního prvku projekce historických plánů města upozorňující návštěvníky na jeho proměnu v 19. století. Společně s velkoplošnými ilustracemi – výjevy zachycujícími prusko-rakouskou vál-

Detail digitalizovaného modelu ve 3D

Audioprůvodce MVČ s ukázkou zastavení u modelu pevnostního města Hradce Králové

František Žaloudek zachycený při práci na modelu královéhradecké pevnosti, po roce 1913

ku roku 1866, které jsou promítány na pozadí modelu, tvoří unikátní multimediální celek této expoziční části.

Aby potřebné informace dostali i zahraniční návštěvníci, je zastavení u pevnostního modelu součástí audioprůvodce také v anglickém, německém a polském jazyce.

*PhDr. Zdeňka Kulhavá
Muzeum východních Čech v Hradci Králové
Foto Miroslav Beneš, Zdeňka Kulhavá, Sběrka MVČ*

Zkušenosti ze stáže v Memphisu

Cancer Research Building

Ve dnech 31. ledna až 4. června 2023 jsem absolvovala vědeckou stáž v Health Science Centru Univerzity Tennessee (UTHSC). UTHSC se nachází v Memphisu ve státě Tennessee a zajišťuje vzdělávání, výzkum i klinickou péči. Jednou ze šesti fakult UTHC je i fakulta zubního lékařství, která byla založena v roce 1878 a je třetí nejstarší veřejnou vysokou školou zubního lékařství v USA.

Nabídka této stáže přišla po prezentaci současných výsledků bádání vědeckého týmu na Stomatologické klinice Lékařské fakulty v Hradci Králové a Fakultní nemocnice Hradec Králové na mezinárodní konferenci Root Summit, která se konala v květnu 2022 v Praze. Abstrakt a následně i prezentace na téma „Kryokonzervace kmenových buněk“ zaujaly prof. D. Jaramilla, který působí jako endodontista na Univerzitě Texas, v Health Science Centru v Houstonu, v USA, a který mne spojil s prof. G. Huangem, který se také specializuje v oboru endodoncie a v současné době je vedoucím oddělení pro výzkum kmenových buněk a regenerační terapie na UTHSC. Mým úmyslem bylo získat zkušenosti v oblasti regenerace zubní dřeně při využití kmenových buněk zubní dřeně a zejména navázat spolupráci na mezinárodní vědecké úrovni. Po několika videokonferencích s prof. Huangem jsme se domluvili na podmínkách stáže. Vzhledem k omezené době mého pobytu jsme se dohodli, že

se připojím k již probíhajícím výzkumným projektům a budu spolupracovat s jeho postdoktorantem dr. I. De Souza Araujo.

V prvních týdnech stáže jsem podstoupila řadu školení bezpečnosti práce a kurzů dovolujících mě pracovat s laboratorními zvířaty, zejména hlodavci, ale i s prasaty. Po absolvování těchto školení a kurzů jsem se naplno zapojila do projektů probíhajících v laboratoři. Vědecká laboratoř prof. Huanga se nachází v budově nádorového výzkumu, neboť v ní na UTHSC probíhají experimenty s laboratorními zvířaty.

Vědecký tým prof. Huanga se nyní zabývá zejména bu-

Univerzita Tennessee Health Science Center

Oddělení endodoncie na klinice zubního lékařství

něčnými nosiči („scaffold“) a principy neovaskularizace v regeneraci zubní dřevě na bázi kmenových buněk. Během stáže jsem si rozšířila dovednosti v oblasti kultivace, pasážování a kryokonzervace kmenových buněk izolovaných ze zubní dřevě stálých zubů, mikrovaskulárních endoteliálních buněk a kmenových buněk zubních dřevě diferencovaných v endoteliální buňky. Právě mikro-vaskulární endoteliální buňky pro mě byly zcela novým typem buněk, se kterým jsem měla možnost pracovat. Zapojila jsem se do *in vitro* i do *in vivo* projektů. Seznámila jsem se s technickým vybavením laboratoře, naučila se mnoho nových laboratorních postupů zahrnující například značení buněk fluorescenčními proteiny pro jejich vizualizaci přes tvrdé zubní tkáně, analýzy zahrnující polymerázové řetězové reakce, práci s konfokálním mikroskopem a spektrometrem.

Rozšířila jsem si zkušenosti s využitím kolagenních a fibrinových buněčných nosičů v regeneraci zubní dřevě. Sama jsme se stala hlavním řešitelem několika *in vivo* výzkumných záměrů. Implantovala jsem fragmenty kořenů zubů s kmenovými buňkami v různých buněčných nosičích pod kůži myši a sledovala jejich vliv na úspěšnost regenerace zubní dřevě. Měla jsem během svého pobytu možnost pracovat se zařízením, které umožňuje sledovat formování a prorůstání novotvořených cév do kořene zubu s kmenovými buňkami v buněčném nosiči. Poté, co je zařízení zavedeno do vrstvy kůže myši, zdroj cévního zásobení, lze sledovat proces neovaskularizace v pravidelných časových intervalech konfokálním mikroskopem. Studovala jsem na *in vitro* i *in vivo* modelech biokompatibilitu různých typů buněčných nosičů a analyzovala vliv výplňových a tmelících materiálů na přežití kmenových buněk zubní dřevě. Velice si vážím vedení prof. Huanga, jelikož práce byla nejen dobře organizovaná, ale i diskutovaná v pravidelných týdenních setkáních, při nichž se hodnotily dosavadní výsledky a plánovaly další cíle.

Stáž nebyla přínosná pouze z praktického hlediska při práci v laboratoři. Každý týden na UTHSC probíhaly pravidelně

cykly vědeckých seminářů. Jejich společným tématem byla vždy regenerativní medicína. Velice mne zaujmula přednáška dr. Cao z Oral Health Research, Iowa Institute, z Univerzity Iowa, s přednáškou transkripční regulace a iniciace vývoje zubního zárodku. Dr. Cao se snažil označit transkripční faktory zodpovědné za založení zubu, aby následně bylo možné iniciovat vytvoření nového zubního zárodku v místech, kde byl zub ztracen či nebyl vůbec založen. Jeho vědecký tým byl schopen izolovat dentální laminu z myších embryí a zkoumat ji na molekulární úrovni. Přesto pro možné klinické uplatnění je v této oblasti ještě stále mnoho nezodpovězených otázek. Přednášek na téma regenerativní medicíny bylo za mého pobytu velké množství a nejednalo se pouze o zubní problematiku. Jejich velký podíl byl věnován výzkumu v oblasti regenerace muskuloskeletálního systému, kdy hlavní přednášející byli výzkumníci z Centra pro regenerativní medicínu v Portlandu, v Oregonu.

Za své stáže jsem navštívila i tamní kliniku zubního lékařství a strávila jsem několik přednáškových hodin s rezidenty studujícími specializační program endodoncie na UTHSC. Prof. Huang mě provedl i po celé klinice s důrazem na oddělení endodoncie.

Můj čtyřměsíční pobyt v Memphisu nebyl příjemný jen po pracovních stránkách. Osobně si velice vážím toho, jakým způsobem se ke mně všichni moji mentoři a kolegové chovali, a s jakou ochotou a přívětivostí mě mezi sebe přijali. Strávili jsme spolu nespočetný počet hodin v laboratoři, ale i mimo ni. Měla jsem možnost poznat nejen tamní jižanskou pohostinnost, ale i jiné kultury ze všech koutů světa.

Město Memphis je považováno za kolébku hudebních stylů „Blues“ a „Rock and Roll“. Navždy bude také spojeno se jménem Elvise Presleyho. Mezi další známé hudební velikány, kteří zde vyrůstali či žili, patří Johnny Cash, Jerry Lee Lewis, Carl Perkins, Robert Johnson, B. B. King, Isaac Hayes, Booker T. Jones, Al Green a řada dalších. Po návštěvě Sun Studia mohu říct, že jsem stála na stejném místě, kde tyto hudební legendy nahrávali svá hudební alba.

Celkově stáž hodnotím z pracovního i osobního hlediska jako velmi přínosnou. Nabyté zkušenosti považuji za klíčové a věřím, že velmi obohatí náš vědecký tým. Velice si cením navázaní zcela nového kontaktu s UTHSC a možnosti reprezentovat naše vědecké úspěchy na mezinárodní úrovni. Naše spolupráce pokračuje, stejně jako osobní kontakty s kolektivem pracovníků UTHSC, které jsem během svého pobytu navázala.

Nela Pilbauerová
Stomatologická klinika LF HK a FN HK

Vědecký tým prof. Huanga

Lázně před sto lety

3. Lázně Bělohrad – zlatý klíč zdraví

Kdo viděl Lázně Bělohrad – vrací se vždycky rád!

Půvabná podkrkonošská krajina ve spojení s úspěšnými léčivými výsledky bělohradské slatiny dává Lázním Bělohrad případný název „zlatý klíč zdraví“.

Lázně Bělohrad – Lázeňský hotel, dobová pohlednice, cca 30. léta 20. století, Sbírka MVČ

Lázně – historie

Prvním léčebným zařízením se stala v roce 1872 postavená dřevěná stavba se třemi koupelnami na břehu řeky Javorky, kde byly prováděny především očištné koupele. Slatinné lázně byly zřízeny až v roce 1885 hraběnkou Annou z Assenburgu, která nechala potvrdit léčivé účinky místní rašeliny. Posléze zřídila lázně a v roce 1890 nechala postavit první lázeňský dům. V nedalekém parku Bažantnici byl o rok později navrtán léčivý pramen (na bázi železité kyselky), nazvaný poté Anna-Mariánský. Největší rozmach zaznamenaly Lázně Bělohrad ve 30. letech 20. století. V roce 1936 byl postaven v areálu nový Grand-hotel Urban, bývalý hotel U Lázní byl přebudován na Vodoléčebný a vyšetřovací ústav dr. Josefa Janečka.

Lázně – indikace

V Lázních Bělohrad se úspěšně léčil kloubový a svalový revmatismus a jeho následky, nervové choroby – záněty nervů a neuralgie, ischias, některé druhy obrny, neurastenie, onemocnění krevního oběhu, ženské choroby – neplodnost, náchylnost k potratům, záněty ženských pohlavních orgánů. Lázně umožňovaly rekonvalescenci po úrazech, zlomeninách, poraněních svalů, zánětech žil atd.

Lázně – léčebná zařízení

Hlavním léčebným zařízením byly tzv. Anenské slatinové lázně. Dvoukřídlá budova sloužila pro slatinové koupele, uhličitě lázně, masáže, sídlil zde i inspekční lékař. Léčebné procedury byly oddělené pro dámy i pány. Ke komfortu přispívalo vytápění celého prostoru ústředním topením. Ve speciálních kabinách koupele byly k dispozici nejen vany

pro slatinovou koupel, ale i pro „očistnou“ lázeň. Slatina se dobývala z blízkých ložisek a obsahovala méně nerostných součástí, takže koupel byla „lehčí“. Pro každou koupel se používala slatina čerstvá. Uhličitě koupele byly připravovány na základě lékařských předpisů. Pacienti lázní využívali službu léčebných masáží – obyčejných, ale i elektrických. Tyto masáže byly významnou součástí lázeňské kúry a poskytoval je odborně vyškolený personál. Hosté lázní mohli mít podle potřeby také předepsanou pitnou kúru – v parku Bažantnice vyvěral tzv. Anna-Mariánský pramen, který měl léčivé účinky.

V lázeňském areálu byl umístěn nově zbudovaný Vodoléčebný a vyšetřovací ústav MUDr. Josefa Janečka. Diagnostiku provádělo vyšetřovací oddělení, k dispozici zde byl rentgen, elektrokardiograf, využívala byla i biochemická

Lázně Bělohrad, okénková pohlednice, 30. léta 20. století, Sbírka MVČ

laboratoř. Pacienti a pacientky mohli využívat dvě vodoléčebná oddělení, tzv. střevní lázeň (enterocleaner), gynekologické irigace, elektroléčbu a světloléčbu. V nabídce služeb byly také např. proudové vzdušné lázně, skotské stříky, sedací lázně, noční lázně, lázně pěnové, bylinné, zábaly, ohřívače, parní procedury atd.

Lázně – pacienti – hosté

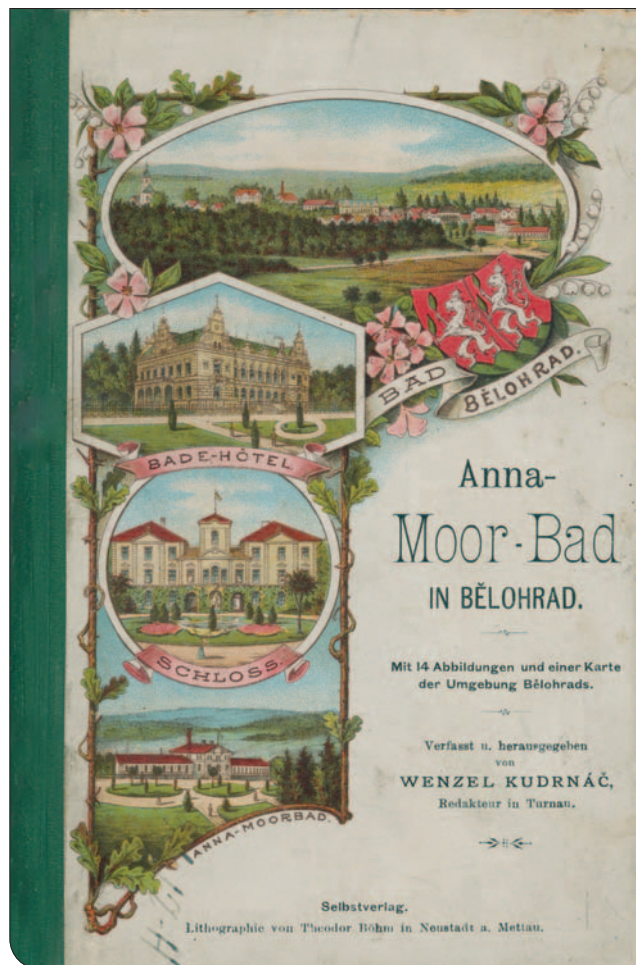
Ubytování pro pacienty lázní nabízel vodoléčebný ústav, a to v jednolůžkových a dvoulůžkových pokojích. Byla zde i terasa ke „slunění“, stinná zahrada s lehátky nebo garáže. Pacienti využívali možnost stravování čtyřikrát denně, výběr podle jídelního lístku, pokud neměli předepsanou dietní stravu. Pro ubytování lázeňských hostů sloužil také moderní Grand-hotel Urban, výhodou byla i bezprostřední vzdálenost obou léčebných zařízení, byl s lázněmi spojen krytou chodbou. Bylo zde 50 moderně zařízených, vytápěných pokojů s teplou i studenou vodou. Další ubytovací kapacity posky-

toval Lázeňský hotel – hotel „staré tradice“ s moderním komfortem. Hotel se mohl pochlubit garážemi, zahradou a vzdušnou jídelnou s prvotřídní kuchyní. Hosté lázní využívali i další ubytovací kapacity místních hotelů nebo volili ubytování v soukromí. V budově místní školy fungovala v letních měsících turistická nocehárna.

Lázně – společenské vyžití

Dominantou areálu byl rozsáhlý lázeňský Park Bažantnice, který nabízel pobyt přírodním prostředím, stromové aleje, Černé jezírko nebo Anna-Mariánský pramen. Nacházela se zde také krytá restaurace, hudební pavilon nebo tenisové kurty. Hosté mohli denně navštěvovat koncerty v lázeňském parku nebo v Lázeňském hotelu na náměstí. V restauraci se konaly taneční večery s hudbou pražského jazzového orchestru. Biograf v místní sokolovně promítal čtyřikrát týdně. K návštěvě lákalo Raisovo ochotnické divadlo, místní knihovna nebo Fričovo muzeum.

V Lázních Bělohrad byla kromě toho široká nabídka i sportovního vyžití – 5 tenisových kurtů, 2 koupaliště, střelnice pro střelbu na asfaltové holuby. Řada sportů se dala provozovat na sokolském cvičišti nebo hřišti Sportovního klubu. Klub českých turistů pořádal pěší vycházky nebo výlety do blízkého okolí lázní, organizovány byly i výlety do zajímavých míst regionu. Pobyt v Lázních Bělohrad si tak mohli užívat i rodiny pacientů nebo víkendoví hosté.

Kniha Lázně Bělohrad, 1894, publikace vyšla v české i německé mutaci, soukromá sbírka

Elektrická dečka zn. AEG, cca 1. pol. 20. století, Sbírká MVČ

Léčba teplem – Sluneční lázeň

„Sluneční lázeň je nutně »užívat« vleže, vestoje nebo při chůzi, při cvičení nebo čistě léčivě na dřevěném lehátku chráněném proti větru a průvanu,“ radily dobové zdravotní příručky.

V období první republiky preferovali lidé pobyt v přírodě a na čerstvém vzduchu. Blahodárný účinek a léčivá moc byly přisuzovány také slunci. Pobyt na slunci byl doporučován i pacientům lázní, pro které byly k dispozici prostorné terasy, odpočinková místa v parcích nebo venkovní prostory u koupališť a plováren.

Léčba teplem – „zahřívadla“ – elektrické dečky

V lázních a sanatoriích byly v meziválečném období používány i tzv. elektrické deky, které se od 20. let začaly používat jako podpůrný prostředek nejprve v tuberkulózních sanatoriích, aby při pobytu na čerstvém vzduchu byli pacienti udržováni v teple. Elektrické deky (dečky) nahrazovaly v určité míře do té doby používané zahřívací lahve a polštářky vyráběné z pryže, k dostání byla i zahřívadla plechová. První automatická elektrická deka byla vynalezena ve 30. letech, měla samostatné řízení termostatu, které reagovalo na pokojovou teplotu. Termostat se v případě závady nebo přehřátí automaticky vypnul. Elektrická zahřívadla, jak se v této době tyto výrobky nazývaly, se doporučovala k léčbě revmatismu, onemocnění žaludku, nachlazení atd. Pacienti využívali výrobky zn. Thermosan, ve sbírkách muzea jsou i deky zn. AEG atd. V době jejich rozšíření se firmy zaměřily na design a propagaci této zdravotní pomůcky.

PhDr. Pavla Koritenská
Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Použitá literatura:

Almanach lázeňský republiky Československé. Praha: Ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy, 1920.
Lázně Bělohrad. Informační tiskovina, nedatováno.
Bělohřadsko. Raisův kraj. Podkrkonoší. Lázně Bělohrad: KČST, 1934.

HRADEC KRÁLOVÉ VE FOTOGRAFIÍCH

Část 3. Obchody s koloniálním zbožím

Velkoobchod Eduarda Řezáče, vchod z Úzké ulice čp. 138, 20.–30. léta 20. století, Sběrka MVČ

Obchody s koloniálním zbožím nabízely svým zákazníkům sortiment z *exotických a vzdálených zemí z tehdejších kolonií evropských států*. Kromě potravinářského a drogistického zboží nabízel dobrý obchodník i další průmyslové komodity každodenní potřeby. V koloniálu se dala koupit nejen káva, kakao, koření nebo citrusové plody, ale také cukr, mák, ořechy, petrolej či nejrůznější suroviny potřebné pro vaření. Specifikem těchto obchodů bylo rozvažování. Sortiment byl obchodníkovi dodáván pouze ve velkoobchodním balení. Zákazník si mohl koupit jen množství, které nezbytně potřeboval. Káva se většinou mlela v obchodě, některé obchody měly i vlastní pražírnu. Obchody s koloniálním zbožím nebo také koloniály, občas nazývané také obchody se smíšeným zbožím, provozovali obchodníci na v centru města, ale i v okolních obcích. Seriál přináší několik z nich, u kterých se dochovala kvalitní dobová fotografie. V některých objektech najdeme obchod podobného charakteru, jiné jsou využívány ke zcela jiným účelům nebo již v původní podobě neexistují.

Velkoobchod koloniální, resp. obchod s lahůdkami a koloniálním zbožím, provozoval v Hradci Králové společně s vlastní pražírnu kávy například Eduard Řezáč. Obchod sídlil na nároží Úzké ulice a Velkého náměstí, měl vlastní sklad cukru, kávy a soli. Ve Svobodných Dvorech provozoval koloniál s vlastní pekárnou Bohumil Zábrodský. Díky jeho rodině máme dokumentován také interiér prvorepublikového obchodu, podobné fotografie jsou naprosto ojedinělé. Na Pražském Předměstí na Husově třídě (dnes Dukelská) jste mohli zajít do koloniálu Miloše Vondráka, dům v pů-

vodní podobě dnes již neexistuje, přestavba ho zcela proměnila.

Několik provozoven ve městě měly také velké firmy Jirsák a spol. nebo Julius Meinl.

PhDr. Pavla Koritenská
Muzeum východních Čech v Hradci Králové
Historické fotografie: Sběrka MVČ, soukromá sbírka

Nároží Velkého náměstí a Úzké ulice, čp. 138, 2023

Husova třída 1, Pražské Předměstí, cca do roku 1918, Sběrka MVČ

Totéž místo dnes – Dukelská třída 1

Interiér obchodu Bohumila Zábrodského ve Svobodných Dvorech, soukromá sbírka

Koloniál s pekárnou ve Svobodných Dvorech, 20.–30. léta 20. století, soukromá sbírka

Nová kniha Pavla Nečase z Ústavu jazyků LF HK

Jazyky Jakuba Demla PhDr. Pavlu Nečasovi, Ph.D. učarovaly natolik, že o tomto tématu sepsal knížku. Setkání u příležitosti představení nové publikace s názvem GANZ UND GAR Jazyky Jakuba Demla se konalo 20. června 2023 ve Sloupovém sále budovy LF HK Na Hradě.

V úvodní řeči proděkan LF HK prof. MUDr. Petr Hejna, Ph.D. třem desítkám návštěvníků představil autora knihy PhDr. Pavla Nečase, Ph.D., z Ústavu jazyků LF HK, zmínil, za jakých okolností se s panem doktorem seznámili a co všechno jejich letité přátelství provází.

Další částí programu se ujal samotný autor. V originálně pojaté prezentaci svou knižní novinku představil prostřednictvím svého vlastního příběhu. Jazyky Jakuba Demla ho zaujaly už během vysokoškolských studií, tomuto tématu se věnoval v diplomové a následně disertační práci a nyní po letech se k němu vrátil. Nápadité pojetí prezentace doplnila i řada fotografií samotného autora z jeho studijních let.

Pavel Nečas ve své nové knize soustředí pozornost zejména na Demlův život v souvislosti s tím, jak používal různé jazyky, zaměřuje se na to, jak Deml v svých textech používal němčinu, latinu a francouzštinu. Celým textem se vine myšlenka, že v jazyce se skrývá obrovská moc, která má schopnost zachraňovat i zabíjet.

Na závěr přednostka Ústavu jazyků LF HK Mgr. Dagmar Vrběcká, Ph.D. poděkovala doktoru Nečasovi za skvělou reprezentaci jejich pracoviště.

Mluvené slovo v průběhu setkání několikrát doplnil osobitou hrou na sopránsaxofon William Valerián z Klicperova divadla v Hradci Králové.

-PR LF HK-

Východočeský výtvarný salon 2023

**U
VU**

**Východočeský výtvarný
salon**

Unie výtvarných umělců Hradec Králové
Univerzita Karlova
Lékařská fakulta Hradec Králové

galerie la hradec

Budova knihovny LFUK
Hradec Králové
Na Hradě 91/13
otevřeno po - pá 10:00 - 18:00

Čestný host
ak. malíř
Josef Velčovský

22/6 - 3/9/2023
Hradec Králové

Vernisáž: 21/6/2023/17:00

Hradec Králové Marius Pedersen EOP enteria UKASB

FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

Vážené čtenářky, vážení čtenáři časopisu SCAN, začala 46. sezóna Filharmonie Hradec Králové. A začala opravdu velkolepě. Open-air koncerty naší Filharmonie jsou již trvalou součástí hudebního života v Hradci Králové. Ten loňský na náplavce Eliščina nábřeží získal Hradeckou múzu „za odvážně pojatý Open-air koncert na řece Labi“. Koncert s podtitulem „Vodní hudba“ měl obrovský úspěch u diváků. Navíc podle hlasování veřejnosti se stal také „Událostí roku 2022“.

Filharmonie Hradec Králové však rozhodně neusnula na vavřínech loňských ocenění. Dne 23. srpna 2023 se na tomtež místě konal opět Open-air koncert tentokrát pod názvem „Open-air koncert pro Hradec s podtitulem El Fuego Latino – „Večer v ohni latinskoamerických rytmů“. Stejně jako v roce 2022 přálo této velkolepé akci počasí a viditelně ještě přibývalo návštěvníků. Široké okolí náplavky Eliščina nábřeží bylo zcela zaplněno. Šéfdirigent Filharmonie Hradec Králové Kaspar Zender byl přivezen na lodičce, předstoupil před orchestr a pak to začalo. Temperamentní rytmické melodie plné lásky a vášně a neskrývaných emocí. Světelné efekty využívající odlesku hladiny Labe. Barvy s převládající kombinací červené a černé. Hudba byla slyšet, ale také vidět. Závěrečná skladba, světoznámé Bolero Maurice Ravela, trvající 16 minut s typicky ostře rytmicky ostinatým malým bubínkem, byla zakončena ovacemi publika. Samozřejmě přídavek byl nezbytný. Šéfdirigent Kaspar Zender uváděl celý koncert velmi sympatickou češtinou. Mohu prozradit, že se mu v Hradci Králové velmi líbí. Necítí se být pouze dirigentem, který špičkově provede hudební dílo a zase odjede pryč za dalšími uměleckými závazky. Cítí se být již spjat se svým orchestrem i s Hradcem Králové. Toto sejetí bylo určitě cítit i na tomto koncertě.

Tento Open-air koncert však nebyl jediný v nedávné době. Tradiční jsou již koncerty na Malém náměstí v Hradci Králové. Chci však vzpomenout ještě na účinkování naší Filharmonie na letošním ročníku Rock for People. Filharmonie přednesla velmi odvážně klasický repertoár. Zazněla třeba celá Dvořákova Novosvětská. Spontánní nadšená reakce mladého publika byla opravdu dojemná. Zcela zaplněná „stage“ ještě po skončení programu dávala nadšeně najevo, že se jí naše hudební produkce velmi líbila.

Filharmonie prostě jde za svými posluchači se zajímavou a kvalitní hudbou. Budeme však velmi rádi, pokud si návštěvníci přijdou poslechnout hudbu také do našeho sálu. Konečně vchod Filharmonie Hradec Králové je od té náplavky na Eliščině nábřeží, tolik známé z Open-air koncertů, jen pár metrů. Uvítáme ty, kteří chodí na svou Filharmonii již mnoho let. Stejně tak rádi uvítáme ty, kteří navštíví sál Filharmonie Hradec Králové poprvé.

Do 46. sezóny jde Filharmonie Hradec Králové s jednou podstatnou změnou. Ředitel Václav Derner se po 23 letech úspěšného působení rozhodl ukončit své ředitelské působení a odpočinout si již od této velmi náročné práce. V rámci veřejného výběrového řízení Správní rada FHK vybrala

a jmenovala na období šesti let nového ředitele Filharmonie Hradec Králové. Od 1. července 2023 se jím stal kytarista pedagog Vladimír Šrámek, který již před tím působil v FHK na manažerské pozici. Přejeme Vladimíru Šrámkovi ať se mu jeho práce velmi daří. Věříme, že bude Filharmonii Hradec Králové dále rozvíjet ve smyslu špičkového reprezentanta

Foto Michal Skřivánek

hudby i kultury jako takové v Hradci Králové, celé České republice i v zahraničí.

Letošní barva programové brožury je bílá. Bílá barva je symbolem čistoty, jasnosti a nevinnosti. Je to však také barva perfekcionismu a touhy po dokonalosti bez jakýchkoliv kompromisů. Je chladivou barvou, která rozjasňuje, zvětšuje prostor a napomáhá přemýšlení. Myslíme, že to vše bude zapotřebí zvláště v dnešní poněkud „horké“ době. Všechny tyto zmíněné atributy budou na našich koncertech cítit. Stačí si jen patřičně vybrat. Podtitul brožury zní: „Hudbu slyšet i vidět“. Myslím, že již zmíněný Open-air koncert dokázal, že to myslíme vážně.

V nově už 46. sezóně chystáme spoustu zajímavých koncertů a projektů.

Filharmonie nabízí koncerty v šesti abonentních řadách a jako další mimořádné koncerty. V příštím kalendářním roce 2024 si samozřejmě si velmi připomeneme „Rok české hudby“.

Vstupenky na koncerty je možné zakoupit osobně na pokladně ve foyer FHK. Prodej probíhá i on-line přes portál www.hkpoint.cz. Jakékoliv informace je možné získat na níže uvedených kontaktech:

Filharmonie Hradec Králové o.p.s., tel.: 495 211 375, 495 211 491, 495 221 901, e-mail: fhk@fhk.cz

Sledujte web FHK www.fhk.cz, www.filharmoniedokoran.cz, kde se dozvíte všechny aktuální informace a můžete si stáhnout celou programovou brožuru.

Filharmonie

Mnoho krásných chvil s hudbou Vám přeje

Ing. Luboš Janhuba

předseda správní rady Filharmonie Hradec Králové

KONCERTY A PŘEDSTAVENÍ V SÁLE FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

Antica e moderna

Neděle 15. 10. 17:00, Abonentní řada STŘÍBRNÁ, Johann Sebastian Bach, Jehan Alain, Petr Eben
David Eben – umělecký vedoucí, Pavel Kohout – varhany

Kostky jsou vrženy

Pondělí 16. 10. 17:00, Abonentní řada ZELENÁ, Jan Schmid – KOSTKY JSOU VRŽENY aneb Don Juan a hlavně Pocta Jaroslavu Ježkovi, Studio Ypsilon Praha

Bolero po asijsku

Úterý 24. 10. 20:00, Abonentní řada BÍLÁ, Hudební fórum Hradec Králové, Jennifer Higdon, Christopher Rouse, Isang Yun, Qigang Chen, Eva Bublová – varhany, Filharmonie Hradec Králové, Marián Lejava – dirigent

Aino

Čtvrtek 26. 10. 20:00, Hudební fórum Hradec Králové, Sauli Zinovjev, Jimmy López Bellido, Andrea Tarrodi, Esa-Pekka Salonen, Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Rastislav Štúr – dirigent

Slavnostní koncert ke Dni vzniku samostatného Československého státu

Pátek 27. 10. 18:00, Bedřich Smetana – Prodaná nevěsta, výběr z opery, Jana Sibera – soprán, Aleš Briscein – tenor
Jan Štáva – bas, Filharmonie Hradec Králové, Kaspar Zehnder – dirigent

Špinarka

Sobota 4. 11. 19:00, Mimořádný koncert, Divadlo Petra Bezruče Ostrava

Vzkříšení

Středa 15. 11. 19:30, Abonentní řada ŽLUTÁ, Gustav Mahler, Filharmonie Hradec Králové, Český filharmonický sbor Brno, Petr Fiala – sbormistr, Kaspar Zehnder – dirigent

Osvobozené divadlo Semafor

Pondělí 20. 11. 19:00, Jiří Suchý, Jitka Molavcová, Michal Malátný a další zpěváci

Radim Drejsl 100

Pátek 24. 11. 19:30, Sál Filharmonie Hradec Králové, *Závěrečný koncert 13. ročníku Festivalu F. L. Věka*

Od adventu k Vánocům

Neděle 3. 12. 17:00, Abonentní řada STŘÍBRNÁ, *Adventní ouvertura*, Marcel Dupré, Johann Sebastian Bach, Carl Philipp Emanuel Bach, *Vánoce*, Jan Pieterszoon Sweelinck, Johann Ludwig, Max Reger, Feliks Nowowiejski, Łukasz Woś, Martyna Klupś-Radny – flétna, Tomasz Głuchowski – varhany

Razam s Ivou Marešovou

Úterý 5. 12. 19:30, Abonentní řada MODRÁ, Hudba s českomoravskými, běloruskými, ruskými, resp. ukrajinskými kořeny. Slovanské Vánoce na dotek blízko Vaší duši. Iva Marešová zpěv, Filharmonie Hradec Králové, Jan Talich – dirigent

Srdce

Pátek 8. 12. 19:00, Abonentní řada ZELENÁ, Milana Pokorná, Jan Rejent & Pavel Lochman – SRDCE, Divadlo Josefa Kajetána Tyla Plzeň, Richard Ševčík – choreografie a režie

Jiří Pavlica 70

Sobota 9. 12. 19:00, Mimořádný koncert, Jiří Pavlica & Hradištan, Filharmonie Hradec Králové, Stanislav Vavřínek – dirigent

Na Bacha a Purcella

Čtvrtek 14. 12. 19:30, Abonentní řada BÍLÁ, Max Reger, William Walton, Benjamin Britten, Kolja Lessing – klavír, Filharmonie Hradec Králové, Andreas Sebastian Weiser – dirigent

Horečka silvestrovské noci

Sobota 30. 12. 18:00. a neděle 31. 12. 15:00, Mimořádné koncerty, George Gershwin, Alberto Ginastera, José Pablo Moncayo, Leonard Bernstein, George Antheil, Arturo Márquez, Filharmonie Hradec Králové, Kaspar Zehnder – dirigent

MUDr. Ivan Drašner

17.12. 1933 – 21. 6. 2023

Ve středu 21. června 2023 zemřel ve věku nedožitých 90 let MUDr. Ivan Drašner, první porevoluční ředitel Fakultní nemocnice Hradec Králové (od 1. 4. 1990 do konce roku 1995). Jako nástupce v jeho funkci a blízký spolupracovník jsem byl požádán rodinou, přáteli a redakcí SCANu o tuto vzpomínku.

Ivan Drašner se narodil 17. prosince 1933 v Hradci Králové do rodiny, která bydlela v blízkosti Masarykova náměstí, kde jako dítě pohodové středostavovské rodiny s mnoha přáteli do sebe vstřebával atmosféru posledního desetiletí první republiky. Maminka byla učitelkou zpěvu a hry na klavír, a otevřela mu vřelý celoživotní vztah k hudbě. Tatínek absolvoval Uměleckou zámečnickou školu a pracoval jako prokurista uměleckého kovoprůmyslového závodu Jílek a syn. Bohužel v Ivanových 7 letech dětská idyla skončila. Jeho otec byl v r. 1940 jako sokolský odbojář zatčen gestapem a v r. 1943 popraven.

Jako pozdější zralá osobnost a veselý optimistický člověk Ivan však nezahojl a bolestná událost z jeho dětství v něm posílila svobodomyšlnost a pozitivní vztah k lidem. Jeho profesní dráha byla velmi úspěšná a i když v dalším životě prožil otřesy, které si vůbec nezasloužil, dokázal si s nimi poradit. Stal se nejen úspěšným lékařem a manažerem, ale též lidsky slušným, vnímavým a chápajícím člověkem, který uměl hledat příčiny dění okolo sebe. Díval se optimisticky do budoucnosti a mimořádně pozitivně motivoval své pacienty i spolupracovníky.

Po krutých válečných ranách absolvoval gymnázium v Hradci Králové a v letech 1952–1958 medicínu v Praze na Fakultě dětského lékařství UK. Začal působit jako pediatr v Okresním ústavu národního zdraví v Trutnově a zde poznal svoji budoucí manželku Margit, která byla dětskou sestrou a dodnes je, i přes svůj věk, čínorodou, samostatnou a praktickou ženou. Spolu vychovali dvě děti, dceru Michaelu a syna Martina.

V r. 1960 nastoupil jako sekundář na Dětskou kliniku Fakultní nemocnice Hradec Králové. Zde se specializoval na obor dětská pneumologie a alergologie. Zároveň vedl i respirační laboratoř kliniky. Protože vždy viděl život a svět širokým zorným polem, začal vedle lékařské erudice získávat i systémový pohled na celé zdravotnictví, který se prohluboval s jeho dalšími profesními změnami a později plně realizoval i v ředitelské funkci.

Na klinice získal první pediatrickou atestaci v r. 1963 a druhou v r. 1968. O jeho širokém odborném záběru svědčila i funkce celonemocničního ordináře pro dětské obory mimo dětskou kliniku. Jeho budoucí kariéra jako muže v nejlepších letech byla slibná. Pak ovšem přišla sovětská okupace a lze tušit, co mohlo Ivana Drašnera, jako člověka přímočarého

a netajícího se se svými názory, asi čekat. Samozřejmě to byl vyhazov. Takto postižených lidí bylo v nemocnici i na zdejší lékařské fakultě hodně, ale myslím, že byli dva lidé, na jejichž osudu si dali straničtí funkcionáři obzvlášť záležet. Druhým, vedle Ivana, byl MUDr. Ratmír Zoubek, tehdy velmi známý dětský oftalmolog a mj. bratr slavného sochaře Olbrama Zoubka.

Dr. Drašner tak v r. 1971 odešel z kliniky do dětské léčebny v Jánských Lázních, v letech 1973–1978 působil jako praktický pediatr v Hořicích v Podkrkonoší a až od r. 1979 získal dětský primariát v nemocnici v Opočně, kde se stal, ostatně jako již mnohokrát, populárním a široce chváleným pediatrem.

Čas pro něj plynul bez otřesů 10 let, až do politických změn v r. 1989. Ne že by změnu režimu nečekal, ale jak s ním nová doba bude zacházet rychle jistě nepředpokládal. Vybavují se mi již trochu zaprášené vzpomínky na tuto hektickou dobu před více než 30 lety, kdy se v proměňujících podmínkách scházeli lidé, kteří chtěli v té době něco pozitivně ovlivnit a mj. i najít i budoucího nového ředitele Fakultní nemocnice. Je snad možno na tomto místě při vzpomínce na Ivana Drašnera zmínit alespoň několik osobností, které jeho jméno v hradecké nemocnici napadlo. Ty se na jeho kvalitách shodly a začalo energické přemlouvání, aby se do FN Hradec Králové vrátil. Určitě u toho byli (bez titulů) Zdeněk Fink (ORL), Jiří Kvasnička (I. interna), Karel Urban (ortopedie) nebo Zdeněk Vít (anesteziologie). Jistě to nejsou všichni a proto se ostatním nejmenovaným alespoň omlouvám.

Ivan se opravdu do Fakultní nemocnice na dětskou kliniku vrátil, a to už 1. března 1990, a měsíc poté, od 1. dubna 1990 se stal jejím ředitelem. Byl v této pozici velmi úspěšným až do r. 1995, kdy se po prodělané nemoci vzdal funkce a ještě po mnoho dalších let poté působil jako zkušený revizní lékař ve Všeobecné zdravotní pojišťovně.

Ředitelské období doktora Drašnera by poskytlo materiál pro samostatný článek. Určitě ale musím, a to bez jakéhokoli přehánění, konstatovat, že založil fundamenty toho, co dodnes nemocnici řadí mezi úspěšné.

Vážený příteli, milý Ivane,

Dosáhl jsi v životě mnoha odborných úspěchů a vyznamenání. Ale zejména jsi byl vždy čestným mužem, vysoce zodpovědným profesionálem a v jakékoli životní roli člověkem v plně kladném smyslu tohoto slova. Život velkého množství lidí jsi velmi obohatil a nikdy na Tebe nezapomeneme.

Čest Tvé památce.

Leoš Heger

Pozn.: Pro článek byly použité vzpomínky rodiny MUDr. Ivana Drašnera a vzpomínky spolupracovníků a pamětníků. Výraznou oporou byl článek PhDr. Vladimír Panoušek: K sedmdesátinám MUDr. Ivana Drašnera, SCAN 1/2004, str. 7–8.

Základní a Mateřská škola při Fakultní nemocnici HK

V návaznosti na poslední článek o naší škole, který popisoval zdařile dokončené projekty, a to Oslavu Dne dětí a projekt Malí keramici v nemocnici, se můžeme pochlubit, že naši učitelé využili i dobu svého volna o prázdninách a věnovali se zdokonalování svých projektů čerpáním inspirace na seminářích pořádaných v rámci projektu Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji II. Dne 18.7. si na semináři **Duchovní rozměr člověka v etické výchově** osvojili aktivity pomáhající dětem v orientaci v životě, hledání jeho smyslu a rozlišování dobra a zla a schopnosti pozitivního vnímání světa kolem nás, potřeby udržování spokojených vztahů v rodině. Tématem byly i mezigenerační vztahy a porozumění různým životním etapám.

Již před prázdninami, v době, kdy školní povinná učební látka byla procvičena, nastal ten pravý čas, jak děti nejen zabavit, ale i vychovávat. V rámci projektu **Etická výchova v literárních dílech** se děti věnovaly tématům mezilidských vztahů a komunikace, např. zdůraznění funkce pochvaly a ocenění jako jednoho z motivů díla Karlík a továrna na čokoládu, děti byly za svou práci při rozboru díla a vyplnění pracovního listu také *štědře odměněny*, a to čím jiným než čokoládou té nejvyšší kvality. S dětmi byla rozebírána i témata důstojnosti lidské osoby a pozitivního hodnocení sebe i druhých.

Tato témata byla i součástí rozboru díla Pavla Šruta: Lichožrouti, na kterém byly zdůrazněny motivy prosociálního chování, sociální empatie a kreativity při řešení problémů. A jelikož lichožrouti se živí vždy jednou z páru ponožek, děti byly nadšené, když si z literárního sezení mohly odnést pár pestrobarevných ponožek dle vlastního výběru.

Dalším dílem, které jsme s dětmi stihli v rámci předprázdninového literárního tvoření prozkoumat, byl Harry Potter, a to především Kámen mudrců. Žáci na základě tohoto díla navrhovali strategie, jak lze dobrých mezilidských vztahů dosáhnout. Pokoušeli se definovat pojem komunikace, udělat přehled jejích druhů a zdůraznit zásady dobré komunikace.

Za tuto práci byli odměněni kouzelnými svítícími led kameny, které se staly ozdobou jejich nočních stolků a vnesly do pokojů magický nádech.

Děk za tyto báječné odměny patří Královéhradeckému kraji, který školu na tento projekt obdaroval dotací ve výši 25 220 Kč.

Královéhradecký kraj pečuje i o to, aby se děti nenudily a netrávily veškerý volný čas brouzdáním po internetu v rámci dvou projektů – **Zaženeme nudu** – podporou 14 000 Kč a **Bezpečně na internetu** – podporou 42 000 Kč.

V novém školním roce rozjedeme další skvělé projekty, které Statutární město Hradec Králové nově podpořilo: **projekt Halloween** v postýlce částkou 8 300 Kč a **Zářivý úsměv** částkou 8 400 Kč.

Dále jsme velmi potěšeni, a pocítili jsme velkou úlevu díky schválení žádosti z Operačního programu Jan Amos Komenský – dotace na personální podporu, zvyšování kva-

Etická výchova – Harry Potter a Kámen mudrců

lity, inkluзивity a účinnosti systémů ve výši 896 862,00,- Kč. Veškeré tyto finance pomohou udržet naši školu na vynikající úrovni a umožní nám stále se zlepšovat a přes pochvalu od školní inspekce neusnout na vavřínech, tak abychom i nadále mohli být ukázkovou školou.

Skutečnost, že můžeme být i my vzorem pro zahraniční školy, se potvrdila 14. 6. **návštěvou amerických studentů** učitelství jakožto spolupráce s UHK.

Snažíme se udržovat krok se zahraničím a v rámci **projektu Erasmus** jsme zahájili spolupráci se školou ve Španělsku a připravili pro žáky a učitele odborně kulturně vzdělávací program, za který nás pochválili i v Domě zahraniční spolupráce.

Poslední prázdninovou akcí byla účast na semináři **Mediální výchova**, konaném 23. 8. – opět pod záštitou projektu Implementace Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji II, tematicky navazující na červencový seminář Etické výchovy. Tentokrát se řešila problematika závislosti dětí na sociálních sítích a nebezpečí klamavého pohledu na svět. Osvojili jsme si zde i aktuální slovní zásobu dnešní mládeže, abychom si s mladými rozuměli, i přesto že jsme **boomři**, měli bychom se naučit **chillovat** (čilovat), a ne se rozčilovat, abychom byli **in**, nemusí z nás být invalida, ale měli bychom **mít styl**. Musíme se, **kámo**, snažit **být trendy**? **Noup** – vždyť se přitom chováme jak **exoti**, což je dost **cringe** (**krindž**), ale pokud bude naše výuka **nadupaná a cool** (**kůl**), a budeme používat **fresh** (**freš**) metody, tak aby nás **kidi nehejtovali**, aby se při výuce i **skvěle namastilis** a brali nás tak trochu za **influencery**, a místo toho, aby šli **shopovat** (**šopovat**) a **flexit**, zkusí použít lidskou inteligenci a kriticky se zamyslí nad svým smyslem života, – pak bude všechno **cajk**. Hlavně je, **kámo**, potřeba **natrigrovat** je tak, aby byli **nahajpovaní**. **Oki? Neasi**.

Mgr. Dana Morávková

Seminář

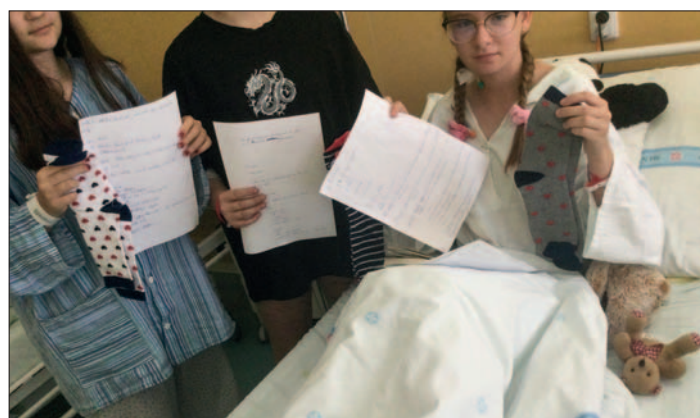
Američtí studenti

Erasmus Španěle

Etická výchova – Karlík a továrna na čokoládu

Lichožrouti

